

Säkerhetsentreprenörer & Auktoriserade Låsmästarföretag

Säkerhets installatören 4²⁰¹⁷

Vägar in i yrket – 9 sidor **UTBILDNING**

- Branschens framtid
- Moderna kompetenser
- Nytt utbildningskoncept
- Hård kamp om gesällproven

Robert Aschberg
granskar oseriöst
branschfolk

Cathrine Haglund, Campus Telge

**"Utvecklingen av
yrkesrollerna är viktiga"**

Alla produkter i Electron- och Protonserien bygger på vår patenterade lösning med AddOn motorenhet – ett nytt och kostnadseffektivt sätt att uppgradera ett vanligt, mekaniskt låshus till en motoriserad lösning med hög säkerhet.

Electron och Proton

Säkert, säkrare, säkrast!

dormakaba Sverige AB
F O Petersons gata 28
421 31 Västra Frölunda
T: 031-355 20 00
info.se@dormakaba.com
www.dormakaba.se

dormakaba

TS 98 XEA:

Med rätt att stänga

TS 98 XEA erbjuder optimal användarbekvämlighet samtidigt som den imponerar med sin nya XEA-design och nya funktioner:

En och samma dörrstängare för fyra typer av montage. EASY OPEN-teknologi för hinderfri åtkomst.

SoftFlow för näst intill ljudlös stängning. Den förblir också helt opåverkad vid kyliga förhållanden, till och med ner till -40°C .

Lär mer om nya TS 98 XEA på:
www.dormakaba.com

dormakaba

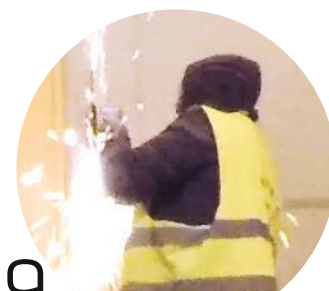

12 NIO SIDOR SPECIAL
TEMA UTBILDNING:
Vägar in i yrket

22

16

9

Varning för falska länssmeder

"Per-Åke var en riktig utredare,
en sådan det görs filmer om"

Hasse Aro, sid 10

11

SSF INFORMERAR
Märk DNA – smart
teknik för märkning.

21

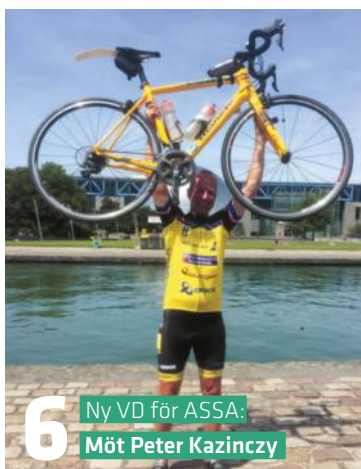
SLR TRENDSPANING
Standarder och normer
i fokus för framtiden.

14

SUSANNE HANSEN
Brinner för framtida
yrkeskompetens.

26

BENGT OLCEDER
När låset kom till
Norden.

6

Ny VD för ASSA:
Möt Peter Kazinczy

20

Het utbildning –
ett av tre program

Säkerhetsinstallatören utges av: Sveriges Lås och Säkerhetsleverantörers Riksförbund, SLR. www.slr.se

Besöksadress: Granviksliden 2, 435 35 Mölnlycke. **Ansvarig utgivare:** Benny Jansson. E-post: benny.jansson@slr.se.

Redaktör: Victoria E. Kiss Nylund. E-post: victoria.kiss-nylund@slr.se. **Annonser:** Ebbe Svensson. E-post: ebbe.svensson@slr.se.

Kansli: Ing-Marie Lundberg. E-post: kansli@slr.se. **Tel:** 08-721 40 55. **Fax:** 08-721 40 56.

Repro & layout: Cicero Tryck & Media. **Tryck:** DanagårdLiTHO AB, Ödeshög 2017.

Upplaga: 11 600 ex. **ISSN** 2001-791X.

Google är rena vilda västern!

Vilket utgivaransvar tar Google för de annonser som de säljer och publicerar? Denna fråga ställde undertecknad i

Aftonbladet TV:s morgonprogram i samband med premiären för

programmet *200 sekunder* som belyser problemet med oseriösa falska låssmeder. SLR tycker det känns rimligt att man kan avkräva ett utgivaransvar för de som säljer och publicerar annonser på internet. Tyvärr är så inte fallet i dag.

Annonser säljs och publiceras med påhittade aktiebolag som avsändare och som utger sig för att inneha kompetenser som de inte har och vissa har även hävdat att de är medlemmar i SLR, Sveriges Lås & Säkerhetsleverantörers Riksförbund. Detta är rena falsarium!

Det är hög tid att ansvarigt utgivarskap införs även i den digitala världen som annars riskerar att helt spåra ur.

Facebook utmanar det demokratiska samhället?

Undertecknad hade nyligen även förmånen att få delta på SSF:s framtidsdag. Temat var det digitala samhället och bland annat dess transformerande kraft. Här gavs exempel på hur falska nyheter sprids och till slut blir till "sanningar" som är näst intill omöjliga att dementera, här gavs rådet att vara källkritisk och att tänka sig för innan man delar vidare. Lätt skrämmande blev det också när man blir varse den extrema kartläggning av oss människor som nu blivit legio. Senaste till-

skottet är smartphones som via ansiktsregistrering lagrar människors stämningsläge. En annan föreläsare konstaterade att Facebook vet mer oss än någon totalitär stat någonsin gjort.

"Den snabba digitala utvecklingen med falska annonser, falska nyheter och avancerad kartläggning är utmaningar som vi alla måste hitta vårt förhållningssätt till"

Den snabba digitala utvecklingen med såväl falska annonser, falska nyheter och avancerad kartläggning är utmaningar som vi alla måste hitta vårt förhållningssätt till framöver. Förhoppningsvis kommer delar av detta förändras med kraven från

den nya europeiska dataskyddsförordningen GDPR som träder i kraft maj 2018.

Statlig auktorisation av låssmedsföretag i Sverige

SLR har nu påbörjat arbetet med att verka för en statlig auktorisation av låssmedsföretag och dess medarbetare. Det är många frågor som måste ställas men även besvaras. Hur definierar man en låssmed? Här har vi stor hjälp av den irländska standarden "Standard For The Licensing Of Locksmiths" samt den irländska lagen om privat säkerhet.

Lagen om privat säkerhet föreskriver regleringen av den privata säkerhetsbranschen inklusive låssmed. Man har inrättat en myndighet för privat säkerhet, Private Security Authority (PSA). PSA säkerställer att konsumenternas intressen skyddas genom upprättande, främjande, övervakning och tillämpning av lämpliga standarder.

Entreprenörer eller individer på Irland som tillhandahåller privata säkerhetstjänster utan licens bryter mot lagen. Begreppet Entreprenörer, inkluderar företag, partnerskap och enskilda näringsidkare. Varje person (inklusive husägare och företag) som anställer en olicensierad entreprenör eller enskild person bryter mot lagen. Påföljderna sträcker sig från böter på 3 000 Euro upp till 5 års fängelse.

Branschskola

Det är med stor tillfredsställelse jag kan meddela att SLR nu i samarbete med Härryda Kommun lämnat in ansökan om en branschskola. ■

Benny Jansson
Ordförande SLR

ORDFÖRANDE I SLR

Namn: Benny Jansson.

Född: 2 april 1957.

Familj: Fru, fyra barn, fem barnbarn.

Bor: Västra Göteborg.

Karriär: Utbildade sig till möbelsnickare med mål att bli slöjdlärare. Jobbade därefter som båtbyggare i några år innan en drygt 30-årig karriär som säkerhetsentreprenör och låssmedmästare tog

vid. Efter försäljning av låsföretaget 2006 byggde han sig en båtverkstad och återvände till rötterna i båtbyggeriet som nu delas med uppdraget som SLRs ordförande. Benny är även vice ordförande i Swesec samt ledamot i European Locksmith Federations styrelse.

Hobby: Att resa, bygga på sommarstugan, båtar och SLR.

Säljinriktade Peter Kazinczy – ny VD för ASSA

Hans ledarstil består i att han vill se att förändringsarbete drivs med kraft. Som ny VD för ASSA AB är han mån om att överträffa marknadens förväntningar.

Peter Kazinczy, tidigare chef för säljdelningen Segment och Tekniskt sälj, har blivit utsedd till tillförordnad VD för ASSA AB. I början av september tillträdde han rollen. På ASSA har Peter arbetat sedan 2012, han har tidigare erfarenheter som försäljningschef på Cinnober Financial Technology, e-businessansvarig på Intenia och säljchef på IBM.

Säkerhetsinstallatören fick tillfälle att prata med Peter Kazinczy om hans nya roll, framtidsvisionerna, var branschen är på väg, modern teknologi och vad han ville bli när han var liten.

Som person är Peter Kazinczy nyfiken. I sin nya arbetsroll känner han ett stort engagemang och en stark entusiasm. En vision som Peter har är att företaget ASSA ska uppfattas som den bästa samarbetspartnern i allt som rör säkerhet och bekvämlighet i dörrar.

– Jag vill skapa det vinnande laget och har fått ett nytt och större förtroende. Då gäller det att snabbt förstå vad man kan göra för nytta.

Starka varumärken är alltid något som attraherat Peter.

– Jag jobbar för ASSA för att jag är attraherad av starka varumärken och gillar företag som bär ut innovativ teknologi till sina kunder. Det kräver att man sätter sig in i vad kunderna behöver och parar ihop det med vilka lösningar vi kan erbjuda dem. Vi erbjuder marknadens i särklass mest kompletta sortiment produkter, säger han glatt.

När det kommer till hela lås- och säkerhetsbranschens framtid är han inte särskilt orolig.

– Branschen i sig har en given roll oavsett konjunktur. De produktbolag som står starka även i en avmattad konjunktur är de som lyckas skapa nya lösningar år ut och år in, samtidigt som de skyddar kundernas investeringar. En kund ska kunna bygga vidare på det man redan

investerat i och förutsättningarna för detta är definitivt inte lika från alla tillverkare.

På frågan om hur vårt samhälle ser ut, rent tekniskt och digitalt om 30–50 år svarar Peter: "The sky is the limit".

– Jag är realist, allt man kan hoppas på är att barnbarnen hjälper en att klara ny vardagsteknik.

I den nya rollen som VD

Peter Kazinczy har varit försäljningschef på ASSA sedan 2012. VD-rollen har han tagit över efter Urban Doverholt som gått vidare till att bli chef för ASSA ABLOY Skandinavien.

– Som VD är jag ansvarig för att hela företaget fungerar, det vill säga att alla medarbetare har en tydlighet i vad de ska göra och att de har förutsättningarna att lyckas med det.

Under Urban Doverholts åtta år som VD för

**"Nöjda medarbetare gör
nöjda kunder. Så är det åt
andra hållet också.
Nöjda kunder ger nöjda
medarbetare"**

ASSA AB har omsättningen ökat kontinuerligt och under det senaste året uppgick den till rekordhöga 1,3 miljarder kronor. Peter har som försäljningschef bidragit till den utvecklingen och han menar att förutsättningarna är goda för att driva denna positiva utveckling vidare.

– Kärnan i tillväxten är att ha en stark position inom elektronik och programvara och att vara mer innovativ än konkurrenterna.

Enligt Peter Kazinczy kommer ASSA att fortsätta att utveckla såväl produkter som produktionsmetoder för traditionella mekaniska lås, då den efterfrågan är stabil. Samtidigt ska företaget fortsätta att satsa kraftigt på utveckling av elektromekaniska lås, passersystem och konsumentelektronik, för det är där tillväxten är som störst.

Fokus på framtiden

– Den starkaste förändringen på marknaden är intaget av elektronik. Det finns väldigt mycket innovationskraft i ASSA och en allt större andel av utvecklingsresurserna går till

att utveckla de programvaror som styr låsen, samt de som administrerar användare och behörigheter.

– Vi vill vara innovatören som leder utvecklingen, förklarar Peter och berättar vidare att det är av största vikt att den ambitionen finns på företaget.

Innovation är alltså ett strategiskt fokus för ASSA ABLOY och därmed också för ASSA. På frågan om vad innovation är menar Peter att det är när man tar fram en helt ny produkt eller integrerar befintliga produkter och på så vis skapar nya lösningar. Peter är utbildad civilingenjör vid KTH. Det är, bland annat, från hans tidigare yrkesroller på IBM och Google som han har tillskansat sig värdefulla erfarenheter.

En typisk dag på ASSA i den nya rollen innebär en mix av face to face-möten, telefonsamtal, telefonkonferenser och väldigt många mejl. Tittar man på den geografiska fördelningen per vecka så är Peter ungefär tre dagar i Stockholm och två dagar på resande fot. Givetvis är han en hel del i Eskilstuna, då majoriteten i företaget jobbar där. I rollen ingår också samverkan med de skandinaviska funktionerna. När vi börjar prata ledarskap betonar Peter erfarenheter och omvärldsbevakning.

– Mitt ledarskap innebär "Walk the talk", plus att man är förändringsbenägen och öppen för omvärlden. Som ledare behöver man ta in vad som sker i världen

Han menar att det krävs att man har förmågan att se vad som krävs av ASSA med tanke på utvecklingen i omvärlden.

– Min ledarstil består i att jag vill se att förändringsarbetet drivs med kraft. Vi nöjer oss inte med att vara en förvaltande organisation utan vi ska vara en organisation som hela tiden förbättrar oss och överträffar marknadens förväntningar.

Vidare betonar Peter också vikten av att ha en förståelse för kundens situation.

– Jag brukar säga att nöjda medarbetare gör nöjda kunder. Så är det åt andra hållet också. Nöjda kunder ger nöjda medarbetare.

Gillar sportsliga metaforer

Sport ligger Peter Kazinczy varmt om hjärtat och han menar att allt kan ses som lagarbete.

– Det viktiga är att laget vinner och då ►

Som ny VD för ASSA AB är Peter Kazinczy ansvarig för att hela företaget fungerar, att alla vet vad de ska göra och att de får förutsättningarna för att lyckas.

Vätternrundan är Peters favoritlopp. Nu är de tio år sedan han körde för första gången.

måste man se till att alla positioner i laget förstår de andra positionerna. Att man har en samverkan mellan avdelningarna som fungerar bra. Jag vill skapa det vinnande laget.

– Märks det att jag är tävlingsinriktad? Ge mig ett bowlingklot, så vill jag slå en strike. Den instinkten finns hos många människor. Jag tillhör den grupp som gillar att vinna och sticker inte under stolen med det.

Den sportintresserade Peter Kazinczy vill värna om företagets friskvårdsverksamhet som går under benämningen ASSA Motion. Under devisen ”Friskvård för alla” ordnas en mängd olika aktiviteter.

– Jag har varit med på Stafettvasorna som ASSA Motion arrangerar. Det kommer jag att vara nästa år också. Den stryker man inte. Vätternrundan är också en favorit, körde själv första gången för tio år sedan men har sedan dess alltid kört i kompislag, det blir roligare så.

Peter är en konkret och målinriktad VD. Men om vi ändå tillåter oss att prata drömmar?

– I arbetslivet vill jag få ordning på ASSAs svagare sidor så att vi blir starka i allas ögon. I privatlivet är det att vara en fortsatt aktiv person. Jag tycker om långdistans i cykling samt alla former av skidåkning, så jag drömmer om att fortsatt hinna leva det liv man vill vid sidan om arbetet. Det blir svårare nu, men jag cyklar nästan alltid till jobbet i Stockholm så jag får in träningen i vardagen.

Vilken hälsning vill du skicka till läsarna av Säkerhetsinstallatören?

– Ni är en given målgrupp för ASSA men det betyder inte att vi tar er för givet. Ge våra medarbetare konstruktiv feedback. Bättre grund för förbättringsarbete finns inte.

Avslutningsvis frågar vi vad Peter ville

Privat är Peter en mycket aktiv person.

bli när han var liten, en fråga som visar sig inte vara helt lätt att svara på.

– Det är inte varje dag jag reflekterar över vad jag ville bli när jag var liten. Men jag vet att jag vid något tillfälle ville bli fabrikschef, men jag tror att jag var lite äldre då. ■

ASSA AB

Namn: Utvecklar, tillverkar och levererar mekaniska och elektroniska lös- och säkerhetslösningar.

Grundades: 1881 av August Stenman.

Anställda: ASSA AB ingår i ASSA ABLOY-koncernen som har över 47 000 anställda över hela världen. I Sverige har ASSA AB 350 anställda, varav 280 med placering i Eskilstuna varifrån deras produkter distribueras och exporteras.

Off-pist-åkning är en av favoritgrenarna i skidbacken.

PETER KAZINCZY

Nuvarande roll på ASSA:

Tf VD för ASSA AB.

Ålder: 57 år.

Familj: Fru och två vuxna barn.

Bostadsort: Täby utanför Stockholm.

Intressen: Gillar konditions-krävande aktiviteter som cykling och utförsåkning, helst off-pist.

Utbildning: Civilingenjörsexamen från KTH.

Brinner för: Ledarskap som leder till uthållig framgång i

vår konkurrensutsatta värld.

Uppskattar men inte själv

ägnar sig åt: Gediget hantverk, även konsthantverk. Det finns en yrkesstolthet bland de skickligaste och den hoppas Peter består även i en allt mer stressad vardag.

Blir upprörd av: Arrogans, diskriminering och slöseri. Lägg till att motverka miljöförstöring som fler kan ta på större allvar.

Problemet med falska låssmeder växer. I TV-programmet *200 sekunder* med Robert Aschberg i spetsen synas de fula metoderna som används.

200 SEKUNDER
LÅSSMEDERNA

Robert Aschberg granskar de oseriösa låssmederna

Ännu en gång har SLR lyckats skapa intresse från media att granska det omfattande problemet med oseriösa och falska låssmeder runt om i landet. Den här gången är det Aftonbladets och Viafrees program *200 sekunder* som synar fulmetoderna.

TEXT VICTORIA E. KISS NYLUND

Historierna är vid det här laget välkända. Personer som utger sig för att vara professionella låssmeder lovar ett billigt och noggrant jobb till utelåsta i behov av nytt lås.

När arbetet är slutfört är verkligheten plötsligt en helt annan. Den så kallade låssmeden har i stället för att byta lås, många gånger totalförstört dörren genom att borra eller såga sönder delar av den. Det utlovade billiga priset kan också ha dubblats många gånger om.

Kvar står vederbörande hus- eller lägenhetsägare med en dörr som en tjuv praktiskt taget skulle kunna ta sig in genom med en smörkniv. En felhanterad dörr innebär också

ökad brandrisk och andra bekymmer i samband med till exempel försäkringsfrågor.

Under rubriken *Oseriösa låssmeder blåser kunder – med fulmetoder* och programtiteln: *Låssmederna* granskar Aftonbladet och Viafrees program *200 sekunder* de falska låssmederna i realtid.

När man för programmets räkning iscensatt ett scenario med en kund som låst sig ute och behöver nytt lås, dyker en man i varselväst och träningsbyxor upp. Arbetet med kundens lås utförs med undermåliga och långt ifrån korrekta metoder.

Robert Aschberg bestämmer sig då för att konfrontera den påstådda låssmeden och ställer honom till svars, men får sig själv en rejäl utställning. Mannen hävdar att han gjort ett korrekt, men snabbt låsbyte, men att det inte skulle vara yrkesmannamässigt utfört, det stämmer inte, menar mannen.

Företaget går upp i rök

Gemensamt för dessa falska och oseriösa låssmeder är att deras företag tycks gå upp i rök efter utfört arbete och att deras telefonnummer är helt omöjliga att spåra.

200 sekunder vittnar om att de pratat med fyra utsatta personer, som fick betala fyrsiffriga belopp för lås som kostat under tusenlappen. Samtliga utsatta råkade ut för företag som visat sig vara passiva eller aldrig

ens existerat.

De är verkligen inte ensamma. Problemet fortsätter att öka i hela landet.

SLR:s ordförande Benny Jansson uttalar sig i programmet om huruvida en större organisation kan ligga bakom. Det har nämligen blivit känt att dessa företag ofta har nästintill identiska telefonnummer som man kan läsa om på deras hemsidor och ofta är det en och samma person som svarar i ”de olika” företagens växeltelefon.

Förutom att det innebär en osäkerhet för SLR:s medlemsföretag att yrket och branschen förknippas med denna typ av oärliga och oprofessionella yrkesutövare, sätter det många människor i skräck och otrygghet.

Statlig reglering krävs

Nu efterfrågar SLR och förbundets medlemmar en statlig reglering som kan råda bot på detta.

SLR:s ordförande Benny Jansson vill även se att Google tar sitt ansvar, eftersom det ofta är genom att köpa annonser högt upp i sökresultaten som de oseriösa företagen gör sig synliga. Hade de inte dykt upp i sökfälten när en utsatt person som snabbt behöver byta sitt lås letar efter en låssmed, hade de förmodligen inte kunnat driva sina oärliga verksamheter framåt så som de gör i dag. ■

Hasse Aro

"Åren i TV-branschen har lärt mig att kärvhet kan känneteckna ett geni"

Det skulle bli en trevlig dag i Hässleholm. I stället blev den chockartad. För det var där jag fick veta att Per-Åke Åkesson gått bort.

Per-Åke Åkesson var en av de människor jag beundrade mest. Han var kommissarie, jobbade med mord och var en riktig utredare. En sådan som det görs filmer om.

Intuitiv som Morse, kärv som Beck och likt Wallander verksam i en liten skånsk stad. Allt detta, fast på riktigt.

Första gången jag träffade honom var just i den lilla skånska staden, nämligen i Kristianstad. Vi gjorde en dokumentär om dubbelmördaren i som härjat i stan, Snälle-Bengt. Han som först mördade en kvinna han inte kände och sedan engagerade sig i de frivilliginsatser som mordet gett upphov till. En grupp män startade "Nattvandrarerna", som patrullerade gatorna och följde rädda kvinnor hem. En av vandrarerna var Bengt. Han var väldigt aktiv och fick epitetet: Snälle-Bengt. Han var till och med på plats när organisationen fick ta emot en utmärkelse från polisen.

Ett år senare försvann det andra offret, Carina, en granne till Bengt. Eftersom han bodde nära blev han, precis som alla andra grannar, utfrågad av polisen.

Den här gången var det Per-Åke som ledde utredningen. Och han fick en känsla. Inga konkreta indicier, inget skumt

på riktigt. Men det var något som inte stämde med Bengt.

När polisen sedan hittade Carinas underkläder hemma hos Bengt, kan man tycka att saken var klar. Bara att ringa åklagaren och begära häktning, trots att man ännu inte funnit kroppen. Men det tyckte inte Per-Åke. Tvärtom. Han släppte Bengt.

Förmodligen helt emot regelboken.

Återigen gick han på känsla ... och fick rätt. Det första Bengt gör är att åka till den plats där han gömt kroppen för att kolla att allt var lugnt. Vilket det inte var, eftersom Per-Åke beordrat dygnet-runt-bevakning av Bengt.

Så klarades det fallet upp. Och där skulle väl Per-Åke blivit chef för hela mordroteln i Skåne, kan man tycka. Wallander hade säkert fått erbjudandet. Men så funkade det inte inom den svenska polisen. Det blev i själva verket precis tvärtom.

EFTER ATT HA UTTRYCKT KRITISKA åsikter om organisationen, ledningen, byråkratin eller något annat som inte föll i god jord, blev han avpolletterad. Han skulle inte längre få syssla med aktuella utredningar utan ansvara för Kalla Fall. Vilket lät mer avancerat än det var. Utredningarna de fick tycktes hopplösa. Omöjliga att lösa. Ett av dem var mordet på 10-åriga Helen Nilsson i Hörby. Hon rövades bort i mars 1989. Sex dagar senare hittades hennes döda och svårt sargade kropp i en platsäck, slängd vid en skogsdunge.

I femton år förblev mordet olöst och polisen hade i praktiken gett upp hoppet. Slängde utredningen till Per-Åkes grupp.

"Varsågod, lös det här (om ni kan)".

Det tog mindre än ett år.

Mördaren hette Ulf Olsson, han var tidigare helt okänd för polisen och DNA:t, det stämde. Han fälldes också för mordet på 26-åriga Jannica Ekblad från Malmö.

PER-ÅKE KUNDE VARA KÄRV. Något jag själv fick känna på de senaste gångerna vi träffades.

Vi pratade om dubbelmordet som ägde rum i Linköping i oktober 2004, då 8-åriga Mohammad Ammouri och 56-åriga Anna-Lena Svensson högs till döds av samma gärningsman. Per-Åke tipsade mig om några saker jag borde kolla upp.

Han hade nämligen sin teori om även det mordet. Mördaren var en ung person och Mohammed var det tilltänkta offret. Anna-Karin kom i vägen. Upprinnelsen var förmodligen något trivialt som hänt i skolan och mördaren borde därför finnas i någon av klasslistorna.

Jag kollade så gott jag kunde, men det visade sig att Linköpings kommun lämnade en hel del i övrigt att önska när det gällde arkivering. Vilket jag förklarade för Per-Åke. Jag förstod av hans grymtning till svar, att han inte tyckte jag gjort ett bra jobb.

Men mina år i TV-branschen har lärt mig att kärvhet kan känneteckna ett geni. Någon som tänker, känner och handlar snabbare än vi andra gör och därför blir lite otålig när vi inte hänger med. Någon som står ovanför handlingsplaner, värdeedokument, organisationsanalyser och annat som präglar snart sagt varje verksamhet.

Som i stället brinner för sitt jobb. Och därför gör det bättre än de flesta andra. ■

PRISBELÖNT PROGRAMLEDARE

Namn: Hans-Göran Aro.

Född: 8 september 1957.

Familj: Fru, fyra barn.

Bor: Stockholm (uppvuxen i Tumba).

Karriär: Började på lokalradion, följt av Radio Stockholm där han jobbade som reporter, nyhetsredaktör och programledare för *Stockholm Direkt*. Programledare för SVTs *Trekvar* och därefter för TV3s *Efterlyst* i drygt 20 år. Har även

arbetat med andra program för TV3. Är numera knuten till TV4 och *Krimkvarten*.

Han sitter också med i styrelsen för Svenska Stölskyddsföreningen, SSF.

Hobby: Att resa.

Utmärkelser: Flerfaldigt Kristallen-belönad. Två gånger som "Årets manliga programledare", en gång som producent för Expedition Robinson, samt mottagit var sin Kristall för *Efterlyst* och *Stalker*.

Trygg med testade och certifierade lås!

I dag blir det allt vanligare att vi styr olika apparater och funktioner via en APP i mobilen eller någon annan smart applikation.

Komfort och enkelhet är faktorer som vi som konsument och brukare gillar och med ny teknik kan i princip allt bli snabbare, enklare och styras på distans. Ny teknik och enkelhet är oftast till gagn för oss, men man ska vara lite kritisk när det gäller val av produkter rörande vår trygghet och säkerhet!

I mitten av 1980-talet infördes begreppet Godkänd låsenhet i Sverige då försäkringsbolag med fler insett behovet och nyttan av att kunna referera till provade och certifierade produkter i klass 3 eller högre enligt då gällande krav i SS 3522.

I dag heter denna SSF 3522 och är sedan 2015 en norm för både mekaniska och elektromekaniska produkter. Godkänd låsenhet enligt SSF 3522 omfattar lås, cylindrar och slutbleck, samt krav och test mot dyrkning och manipulation av produkterna, något som inte finns med i Europastandards för

låsprodukter!

Att en låsprodukt uppfyller av branschen fastställda minimikrav säkerställs genom att produkterna provas och certifieras. Omfattande provning utförs av ackrediterade testinstitut och den kompletta låsenheten utsätts för huggning, slag och vridning. Detta för att säkerställa att de olika ingående produkterna också samverkar.

Resultaten av provningarna bedöms sedan av ackrediterade certifieringsorgan som granskar och kvalitetssäkrar både provningen och tillverkningen i sin certifiering.

Craven måste uppfyllas

Nu finner vi allt fler elektromekaniska/digitala lås på marknaden. En del av dessa är dessvärre ej provade enligt gällande standarder/normer och status på funktion och inbrottskydd är då okänd.

En certifierad produkt som kan ingå i en Godkänd låsenhet visar vilken prestanda som minst uppfylls på låsenheten. Detta är viktigt om det finns ett krav som ska uppfyllas eller om man vill känna sig säker och trygg vid val av rätt lås.

Vad kravställare/brukare bör tänka på är att leta efter bevis på att låset uppfyller vissa grundkrav. Är det säkert och tryggt och testat enligt normer och standarder som tagits fram

av bransch och kravställare? Kan jag få service på låset om det skulle behövas, går det att komma ut om det börjar brinna och kan jag lita på att det skyddar mot inbrott?

Välj auktoriserad låssmed

Det man ska fråga efter är ett lås som är certifierat enligt SSF 3522 i minst klass 3, benämns också som Godkänd låsenhet!

På www.stoldskyddsforeningen.se eller www.sbsc.se kan man direkt söka godkända certifierade produkter.

Din närmsta auktoriserade låssmed (en låssmed som är medlem i SLR) kan också hjälpa dig i ditt val av låsprodukt. Dessa hittar man på SLR:s hemsida.

Sedan hösten 2017 finns även möjlighet för låsproducenter med certifierade produkter att märka konsumentförpackningar med mera, med ett "Guldmärke".

Märket är framtaget av tillverkar- och grossistorganisationen SEM Group och SSF för att underlätta valet för konsument som söker en trygg och säker produkt till sin dörr eller sitt fönster.

Mats Moberg, SSF

MärkDNA – Smart teknik för att märka prylar!

■ Under året 2016 genomfördes totalt 88 000 inbrottsstöld, varav 22 000 av dessa kan kopplas till villa- och lägenhetsinbrott. Certifierade lås tillsammans med andra förebyggande åtgärder som Grannsamverkan är viktiga för att minska antalet inbrott överlag men skulle man ändå få sina ägodelar stulna så underlättar det både för polisen och för ägaren om produkterna är märkta. Ett bra sätt att märka dem är med SSF MärkDNA. MärkDNA är en syntetisk DNA-kod

som antingen är kemisk, växtbaserad eller består av metallsalter. Den konstgjorda DNA-koden, som alltid är unik för varje märksats, blandas med en bärare i form av antingen ett vattenbaserat lim eller ett tunt lack, samt ett UV-spårämne. Det är UV-spårämnet som gör att polisen kan hitta märkningen med hjälp av en UV-lampa. Att använda SSF DNA-märkning gör det svårare för tjuven att sälja stöldgodset vidare eftersom det är spårbart. Att det är spårbart gör att både tjuven och hälarer kan knytas till en specifik brottsplats, vilket i sin tur gör att märkta föremål är mer riskabla att handha, förklarar Robert Ytterberg som är produktansvarig för MärkDNA på SSF Service AB. MärkDNA penslas enkelt på ett föremål, på tre eller fyra ställen beroende på storlek. Försök applicera på undanskymda

och gärna lite ojämna ytor. Annars nöter man det i onödan, och kan riskera att DNA-märkningen skavs bort vilket kan göra det svårare att binda brottslingen till den stulna värdesaken. De vanligaste föremålen som tjuven letar efter vid ett inbrott är smycken, datorer, mobiler, kameror och kontanter. Allting förutom kontanter går alldeles utmärkt att märka med SSF DNA-märkning, menar Robert. För den intresserade går det att läsa mer om SSF:s DNA-märkning på stoldskyddsforeningen.se. SLR:s medlemmar erhåller dessutom ett förmånligt inköpspris på MärkDNA.

*Anna Stark,
Marknadschef
SSF Stöldskyddsföreningen*

Utbildningsmässan i Stockholm lockade mängder med intresserade som var nyfikna på branschen.

Vägar in i yrket – 9 sidor **UTBILDNING**

- Branschens framtid
- Moderna kompetenser
- Nytt utbildningskoncept
- Hård kamp om gesällproven

”Det var helt fantastiskt att kastas in i låssmedernas värld”

I mitten av oktober höll Stockholms Stad en utbildningsmessa för vuxna och yrkesväxlare. SLR var där tillsammans med Movants låssmeds-utbildning och promotade yrket.

TEXT OCH FOTO:
VICTORIA E. KISS NYLUND

Klockan är lite över tio en torsdagsförmiddag i oktober. Utbildningssugna unga, vuxna och yrkesväxlare har intagit Kulturhusets tredje våning.

Ett trettiotal utställare tävlar om besökarnas fulla uppmärksamhet. Till en början ser det nästan lite tomt ut i Movants monter som Låssmedsutbildningen delar med skolans andra hantverksprogram.

Ganska snabbt får vi syn på Yildimir, en av tre låssmedslärlingar från låssmedsföretaget Bysmeden och BB-gruppen.

Yildimir står fylld med energi och delar ut utbildningsbroschyrer till de förbipasserande. Efter att ha jobbat alldeles för länge

som takläggare, trots att han till och med är höjdrädd, hoppade han på Movants utbildning för att bli låssmed, eller låstekniker, en annan benämning som många använder sig av. Men det var inte helt lätt att hitta fram till en utbildningsväg inom yrket.

– Jag frågade mig vad jag egentligen ville jobba med fram till pensionen och kom fram till att jag faktiskt vill arbeta som låssmed. Jag frågade en kompis som är smed om man kunde bli lärling på ett låssmedsföretag, men han sa att det i princip var omöjligt, säger Yildimir.

YILDIRIM VÄGRADE GE UPP och fann slutligen den rätta utbildningen för honom, Movant lås-

smedsprogram består nämligen till största delen av praktik som lärling på ett låssmedsföretag. Det lockade honom också att utbildningen är förhållande vis kort, den ligger på 11,5 månader, varav tio månader är ren praktik. Först satt han och de andra eleverna i skolbänken en tid.

– Det var ganska tufft eftersom vi började med företagsekonomi, men efter att vi tagit oss genom den biten har det bara varit roligt. Det går inte en dag utan att jag lär mig en massa nytt, säger han.

SIN LÄRLINGSPERIOD på Bysmeden började han under sommaren med att vara i butik och lägga cylindrar, men det tog inte lång tid innan han själv fick vara med ute

Vuxmässan Yildirim berättar om låssmedsutbildningen.

på uppdrag för att göra precis det som företagets låssmeder gör.

– Det var helt fantastiskt att kastas in i låssmedernas värld och få prova göra riktiga grejer direkt. Även om det till en början var lite läskigt att på en gång agera låssmed, har det aldrig varit några problem, menar Yildirim, eftersom handledaren visar precis vad man ska göra.

HITTILLS ÄR DET INGENTING som har avskräckt honom från yrket, snarare tvärt om.

– Det här är min grej, det är underbart att direkt se nyttan i det man gör och alla nöjda kunder. Man löser olika grejer och det är aldrig samma miljö, det är det roliga!

Egentligen önskar han att han redan för länge sedan skulle vetat att det var låssmed han ville bli.

– Varför visste jag inte detta redan i grundskolan, frågar han sig och fortsätter: Då hade jag blivit det direkt. Det är definitivt detta jag ska jobba med fram till pensionen, utan tvekan, säger Yildirim innan han glider iväg för att prata med nästa person som börjat kika på deras utbildningsbroschyr.

MÄNNISKORNA FORTSÄTTER

strömma in i lokalen och många är de som stannar vid vår gemensamma monter. Flera frågor var det egentligen innebär att vara låssmed, eller låstekniker. När både Yildirim och Movants utbildningsansvarige, Anwar Jamil förklarar, verkar det som att de flesta tycker det är solklart och definitivt intressant. På mässan medverkar, förutom lärningen

Yildirim, Susanne Hansen som är BB-gruppens lärlingscoach men också en av representanterna för Movants utbildning och Anwar Jamil som är utbildningsansvarig på Movant. De är rörande överens om att nya människor måste in i lås- och säkerhetsbranschen och det är illa kvickt.

Anwar berättar att låssmedsutbildningen i Stockholm är relativt ny. Tidigare har Movant haft samma utbildning i Halmstad och Lund men i storstaden startade den upp först i början av förra året.

– Första omgången hade vi inte många sökande men nu, under 2017, hade vi 16 stycken. Det kanske inte låter mycket, men det är det för oss, förklarar Anwar.

EE TEORI OM VARFÖR låssmedsutbildningarna har svårt att få sökande är att de ofta marknadsförs för dåligt. Vidare menar Anwar på att vuxenutbildningarna till låssmed inte heller får vara för långa eller för kostsamma, då söker inte de äldre.

Sakta lider mässan mot sitt slut och intresseanmälningarna till låssmedsprogrammet på Movant, som de som är nyfikna kunnat signera upp sig på under dagen, är välfyllt. Förhoppningsvis blir det många av de intresserade som också ansöker till utbildningen. Med Yildirim, BB-gruppen och Anwar från Movant som representanter, känns det självklart.

SLR intervjuade även Susanne Hansen (se nästa uppslag). ■

VÄND!

AXS
[akses']

glas · beslag · automatik

Leverans och support av dörrautomatik

- till låssmeder över hela landet.

Vi lagerför och distribuerar dörrautomatiker och tillbehör från flera välrenommerade fabrikat.

Vårt utbud tillsammans med vår kunskap gör att vi alltid kan leverera rätt produkt anpassad för dina önskemål.

lem
ENTREMATIC

GEZE

dormakaba

BEA
OPEN UP NEW HORIZONS

HOTRON

Öppna konto i
vår webshop!

www.axsnordic.com

Vi kan automatik.

AXS
[akses']

FORTS

Hon vill säkra branschens framtid

När Susanne Hansen började som butiks-
chef på BBGruppens
Bysmeden Lås i
Stockholm insåg hon
snabbt vilken enorm
kompetensbrist
lås- och säkerhets-
branschen står inför.

TEXT OCH FOTO:
VICTORIA E. KISS NYLUND

Att branschen skriker efter folk fick Susanne Hansen att genast börja fundera kring vad hon själv kunde göra för att råda bod på problemet.

Lärlingar är något Susanne, som jobbat hela sitt vuxna liv inom lås- och säkerhetsbranschen, haft under många år.

– Att ha lärlingar hjälper både det egna företaget och branschen framåt, säger hon.

På senare tid har hon dock märkt att lärlings eleverna tycks ha blivit allt färre. Likaså verkar antalet sökande till utbildningarna inom lås- och säkerhetsyrkena minska.

– Det hela blir väldigt problematiskt när alla tycks vara överens om att behovet av att rekrytera personal till branschen är oerhört stort.

I SAMBAND MED ATT SUSANNE för några år sedan började sitt arbete som butikschef på Bysmeden Lås i Stockholm, fick hon snabbt kontakt med en utbildare som också bekräftade läget: Låssmed är ett bristyrke och det saknas välutbildad säkerhetspersonal med de moderna kompetenserna som säkerhetsbranschen efterfrågar. Susanne fick därmed fog för vad hon befارade och började direkt knyta kontakter, dels med andra utbildare och låssmedsföretag, men också med branschens leverantörer. Hon har

Susanne Hansen och Anwar Jamil från Movant.

en idé om att formulera ett slags nätverk för hela Sverige, där låssmeder arbetar fram gemensamma strategier för hur man kan jobba med lärlingar.

– Men det handlar även om att det behövs ett större underlag av sökande till branschen än vad som finns idag och för detta måste vi nog också gå samman och hitta gemensamma lösningar, menar Susanne.

LÅNGT IFRÅN ALLA FÖRETAG har en positiv bild av att ta sig an lärlings elever. Susanne känner till att det finns blandade erfarenheter från företag som tagit in lärlingar, men menar på att en bättre struktur kan ge chans till nya och goda upplevelser, det har hon själv erfarenhet av.

Därför vill Susanne uppmuntra och bidra till att skapa fler lärlingsplatser runt om i landet. Själv har hon i skrivande stund sju lärlingar i blandade åldrar, Yildirim som vi tidigare pratade med är en av dem.

– Det finns bara positivt att säga om dessa lärlingar, säger Susanne med mycket energi i rösten.

Hon sticker heller inte under stolen med att det krävs engagemang, lyhördhet och pedagogisk förmåga i företaget för att få glada lärlingar och glad personal.

– Fast det hårda arbetet lönar ju sig. Vi har ju lärlingar för att trygga upp inför framtiden. Och vem kan utbilda en låssmed bättre än låssmedsfirmorna själva, frågar sig Susanne retoriskt

För svaret är givetvis: Ingen.

Genom att släppa in nytt blod i företaget får man också möjligheten att sätta sin egen prägel på att få den kompetens man önskar, något Susanne menar är svårt för skola och utbildare, eftersom branschen och yrkena innebär ett ständigt omväxlande arbete.

– Det praktiska och verkliga arbetet är ovärderligt. Fråga en låssmed vad hen gör under en dag och du får lika många svar som personer du tillfrågat.

ATT SUSANNE BRINNER för sitt yrke och sin bransch och att hon är mån om att bidra till att hålla den fortsatt levande och vital är tydligt.

– Jag har jobbat över 25 år med lås och säkerhet och tycker

Susanne berättar om yrket för en intresserad besökare.

fortfarande det är lika roligt. Gör man det efter så många år, då har man valt rätt bransch och det är den känslan jag vill förmedla vidare, säger Susanne och fortsätter: När det sedan kommer till yrkesstoltheten, är det något jag tycker vi ska ta vara på. Jag vet inte många yrkeskategorier som är så stolta. Det är inte många av oss som byter yrke, visst kan vi byta mellan olika firmor, men yrket vill vi behålla. Tänk om vi kunde skänka fler denna glädje och yrkesstolthet!

ENLIGT SUSANNE bör fler företag i branschen fundera på vad som egentligen händer om de inte tar sig an lärlingslever.

– Man kanske ska ställa sig frågan om en lärling kan gynna företagets utveckling. Kanske har man pensionsavgångar, vilket blir allt vanligare. Man får väga för och nackdelar och visst är det lite tidskrävande att ha en lärling, men man får tillbaka så mycket på kort tid. Sedan genererar det ju intäkter till företaget, man får ny positiv energi. Jag ser verkligen bara fördelar med att ha lärlingar.

Anwar, Yildirim och Susanne.

Några specifika tips och trix för den som vill ta sig an en lärling har inte Susanne, eftersom det varierar så mycket från person till person. Vad hon däremot alltid har är koll och en övergripande bild av personen eller personerna som de ska ta in till företaget.

För att få denna överblick fungerar Susanne som en coach mellan företaget, handledarna och utbildningarna, varifrån de oftast tar in lärlingarna. Hon är nog med att lyssna av vilka förkunskaper de sökande har och vad de är intresserade av.

– Det är så enkelt egentligen. En person som har ett större intresse för elektronik än finmekanik ska över till elektromekaniken och vice versa. Elevens intresse är viktigt, det är alltid mycket lättare att utbilda eleven i något den gillar än tvärtom.

HANDELDARNA UTGÖR en viktig del i arbetet med lärlingarna. Susanne är stolt över att Bysmeden Lås har duktiga tekniker som visar, lär upp och tar sig an eleverna.

– Man får inte glömma bort att handledningen kan vara

utvecklande också för den som handleder. Det är i regel givande åt båda hållen!

När det sedan kommer till vad lärlingen ska lära sig rent yrkesmässigt har Susanne och Bysmeden Lås ett mallprogram som de följer, men inte alltid i kronologisk ordning, de vore omöjligt eftersom arbetsdagarna är så rörliga. Om Susanne fick bestämma är det just ett sådant gemensamt mallprogram som ett branschnätverk som jobbar med lärlingar skulle ta fram.

– **ETT GEMENSAMT UNDERLAG** och program skulle underlätta för företagen att bli mer benägna att ta sig an elever, samtidigt som man försäkras sig om att alla företag lär ut samma saker.

När intervjun till denna artikel görs är SLR i full färd med att sätta ihop de sista bitarna av SLR Yrkesintroduktion – ett nytt utbildningskoncept som ligger inom ramen för systemet med yrkesintroduktionsanställning.

Vi har gjort en kortare djupdykning i konceptet på nästa sida. ■

VÄND!

SILCA OMNIA

- Användarvänlig nyckelmaskin för tillhållar- och kassaskåpsnycklar. Med LED-belysning och ergonomisk design.

SILCA FUTURA

- Liten och smidig maskin som fräser och dekodar laserskurna bilnycklar på kod, borrar nycklar på kod och cylindernycklar.

SILCA FASTBIT II

- Användarvänlig tillhållarmaskin från Silca för att kopiera tillhållare, Abloy och Abusämmen. Pålitlig och precis.

Stor efterfrăgan på moderna kompetenser

Säkerhetsinstallatören fick en pratstund med Cathrine Haglund från Campus Telge om utbildningen Security Engineer, som de hoppas kunna starta redan nästa  r.

Allt började för två år sedan under en f retagardag i Södertälje. Cathrine Haglund, enhetschef för Campus Telge i kommunen, träffade då företagare från l sbranschen som berättade om sina kompetensförsörjningsproblem.

Efter en lång och gedigen utredning och hårt arbete med många inblandade, formulerade Campus Telge i samråd med flera stora företag i l s- och säkerhetsbranschen, en ansökan för att få starta YH-utbildningen Security Engineer.

Utbildningen beskrivs av Cathrine Haglund som modern och nytänkande vad gäller framtidens tekniska utmaningar och krav i branschen.

Rent innehållsmässigt bygger den på fem olika större kurser som även kan ses som yrkesroller inom vilka det senare  r tänk man kan få anställning.

DESSA FEM KURSER  R, förutom security engineer, projekt r inom säkerhetssystem, s kerhetsingenj r inriktning l s och larm, teknisk s kerhetsprojektledare och kvalificerad s kerhetstekniker. Utbildningen bygger även på delkurser i till exempel försäljning, kommunikation och service och IT inom säkerhetsområdet.

– Utvecklingen av yrkesrollerna är viktiga. Förr hade man l ssmeder som satte in mekaniska

l s, i dag ser det helt annorlunda ut. Det handlar inte längre enbart om det mekaniska utan även om digitala låssystem och nyteknologiska lösningar, därför har vi tagit fram en breddad utbildning med ny modern teknik, säger Cathrine.

I dag måste en l ssmed kunna allt.

– Titta bara på den byggboom som sker i Sverige i dag, så förstår man vilket behov som finns och vilka framtida krav som kommer ställas på branschen och dess personal.

Förutom de teoretiska delarna, innehåller utbildningen något som kallas för LIA (Lärande i Arbete), det innebär att en stor del av utbildningen Security Engineer  r förlagd ute på ett eller flera företag.

– **LIA: N  R UPPDELAD** i två perioder om sex och åtta veckor. Varje LIA-period har egen kursplan med tydliga mål och betygskriterier, så det  r som en vanlig kurs som flyttats ut till en arbetsplats där man har en handledare, förklarar Cathrine.

Hela utbildningen tar lite över ett  r att slutföra. För att kunna söka den ska man antingen ha gymnasiekompetens eller någon form av grunderfarenhet från branschen.

NÄR VI PRATAR MED CATHRINE har det bara gått två månader sedan de lämnade in ansökan. Besked om utbildningen antagits och därmed f r starta, f r de först i januari men Cathrine känner sig hoppfull och har ingenting emot att vänta.

– Det är ett riktigt bra underlag som vi tagit fram, det har vi redan fått bekräftat, berättar hon.

Man har lämnat in en tidigare ansökan, men då fanns det inte utrymme för myndigheterna att prioritera utbildningar i l s- och

Cathrine Haglund.

säkerhetsbranschen, något som man hoppas kan finnas nu.

– En j ttebrist råder ju och som det ser ut nu så klarar inte branschen framtiden, förklarar Cathrine och tillägger: Skulle vi inte bli prioriterade denna gång heller, så ger vi inte upp för det, personalbristen kommer ju fortsätta  ka.

G r allt som det ska kommer man med största sannolikhet starta upp en första utbildningsomgång i september nästa år.

Utbildningen kommer ha 20 platser och finnas i Södertälje kommun och Campus Telges YH-utbildningar. ■

VAD  R EN YRKESHÖGSKOLA?

Yrkeshögskolor erbjuder en eftergymnasial utbildning.

Utbildningarna  r i regel mellan ett och tre  r långa.

Arbetslivet  r den främsta drivkraften bakom vilka yrkesutbildningar som startar och hur de  r upplagda.

Som arbetsgivare kan man faktiskt påverka yrkeshögskolans utbildningar både genom att delta i planeringen inför och i själva genomförandet av en utbildning.

Fler ska bli låstekniker med nytt utbildningskoncept

Vår bransch skriker efter arbetskraft. Genom ett nytt utbildningskoncept vill SLR ge fler möjligheten att utbilda sig till låstekniker.

TEXT: VICTORIA E. KISS NYLUND

Det nya konceptet heter SLR YI. Det är tänkt som en av de rekryteringsvägar som SLR lanserar för att attrahera fler att söka sig till låsmedsyrkena.

Som vi nämnde i vårt förra nummer är SLR i full färd med att köra i gång en helt ny låstekniker utbildning i ett modernt format. Lås- och säkerhetsbranschens utan tvekan största problem just nu är att det inte finns tillräckligt många kompetenta medarbetare.

UNGEFÄR 70 PROCENT av våra medlemsföretag vittnar om att det råder en stor brist på arbetskraft. Ett stort bekymmer som på många sätt hindrar branschen från att utvecklas i den takt samtiden kräver. Det krävs därför att branschen gemensamt kraftsamlar för att avvärja problemet. Som ett led i detta satsar SLR och kommer inom kort att, över hela Sverige, lansera utbildningen: SLR Yrkesintroduktion – Låstekniker.

Bakgrunden till utbildningen är ett avtal som SVEMEK och IF Metall tecknat om yrkesintroduktionsanställning. SLR YI är en branschanpassad variant av en sådan yrkesintroduktionsanställning.

Utbildningen, som är framtagen och kvalitets-

säkrad av SLR, bygger på ett enkelt och användarvänligt koncept, både för utbildare och elev.

Den är ettårig och ligger inom ramen för systemet med yrkesintroduktionsanställning. Efter avslutad och avslutad utbildning har eleven en grundkompetens som låstekniker.

Det hela avslutas med ett relevant branschprov. Utbildarna är lås- och säkerhetsföretagen själva, men SLR står för innehållet och hela utbildningsplanen. Allt kommer finnas lättillgängligt på en digital e-Learningbaserad plattform.

THORBJÖRN HELLMAN som är ansvarig för kompetensförsörjningen på SLR känner sig stolt över konceptet som han tror kommer hjälpa många företag till att kunna rekrytera rätt personal till sina verksamheter.

– Jag tror det kommer få många företag att på ett enkelt sätt kunna utvecklas och kompetenssäkra sin framtid.

Själva utbildningsplanen bygger på de kursplaner som branschen har tagit fram för gymnasieskolans lärlingsutbildning och hela utbildningen bygger på beprövade strukturer och metoder för lärlingsutbildning. Utbildningsplanen har utvecklats och anpassats av branschens egna yrkeskunniga för att kunna kvalitetssäkra och optimera utbildningen inom SLR YI. ■

VÄND!

SALTO \ KS Keys as a Service

Det finns ett smartare sätt att öppna dörrar.

För små och medelstora verksamheter kan serverinstallationer och programvaror vara en stor del av kostnaden när man vill installera passerkontroll.

Med SALTO Keys as a Service® behöver du varken server eller programvara, vi lägger det i SALTO molnet. Du loggar enkelt in via en webbläsare och hanterar dina dörrar och användare.

Med KS Connect kan du även integrera programvaror och tjänster. Och du, dörren kan du förstås öppna via en app i din smartphone.

Enkelt, kostnadseffektivt och "banksäkert."
Läs mer på: www.saltoks.com.

NYHET: SALTO GEO cylinder har certifierats i klass 4, SSF3522.

SALTO
inspiredaccess

SALTO Systems AB
+46 8 775 87 00
info.se@saltosystems.com
www.saltosystems.se

Ett "klassfoto" på dem som gjorde gesällprovet i Göteborg den 4 november. Fr v: Robin Svensson, Örebro Säkerhetscenter, Daniel Hedqvist, Lås-Arne Malmström, Huddinge, Peter Sandström, Brand & Säkerhet, Helsingborg, Stefan Kihlén och Kenneth Hansen, samma företag, Kim Zetterberg, Larm & Låskillarna, Alingsås, Kim Halsström Klaésson, Paralarm, Västra Frölunda. Sittande från vänster: Jonas Sederström, Tekniskservice, Katrineholm och Andreas Mogren, Låsspecialisten, Göteborg.

Nio låssmeder kämpade med gesällprovet

Med fokuserad blick och van hand pillade nio låssmeder med cylindrar, nycklar och låshus. Det var dags för gesällprov en grånovemberdag i Göteborg.

TEXT OCH FOTO:
CLAES-GÖRAN HANBERG

Precis som i ishockey såg en "domartrio" till att examinanderna följde reglerna. Trion synade också deras arbeten med kritiskt granskande blick.

Mikael Asperholm från Södra vägens Låsservice i Göteborg var huvudbesiktningsman. Han biträdades av Anders Göthberg från Låsspecialisten i Göteborg och

Peder Nilsson från Låspartner i Stockholm.

– Vår uppgift är att säkerställa att den som vill ha ett gesällbrev från Hantverksrådet har de kunskaper som krävs. Vi bedömer uppgifterna enligt betygsskalan 1–5. En trea i medelbetyg krävs för att få godkänt. Den som jobbar både fort och rätt får extrapoäng i de moment, där vi tar tid. Förutom ett godkänt prov krävs minst tre års erfarenhet från låsbranschen för att bli gesäll. Gesällprovet anknyter i mångt och mycket till en låssmeds praktiska arbetsuppgifter med tonvikt på mekaniken, berättar Mikael Asperholm.

ANDERS GÖTHBERG ser gesäll- och mästarutbildningen som en viktig kunskapsöverföring i branschen:

– Kunskapen måste föras vidare till den nya generationen

låssmeder. Den får inte dö med oss som är äldre. Han råder examinanderna att komma väl förberedda till provet. Det finns ett kompendium, en preparandkurs, från SLR som underlättar det.

För att inte vägleda framtida examinander vill juryn inte i detalj återge vad gesällprovet omfattar. Men det gäller att ha ett väl utvecklat detaljminne. Så kanske hade de låssmeder som spelar memory med barnen nytta av det i provet?

– Bland annat ingår en hemuppgift av monteringskaraktär, berättar Mikael Asperholm. Dessutom ska deltagarna tillverka en nyckel, som passade till det lås de fick, och kunna rita ett låsschema. De blivande gesällerna får också visa vad de kan om cylindrar, hänglås och låshus.

När han själv gjorde gesäll- och mästarprovet för 20 år var man petigare än i dag.

– Numera ser vi till helheten, säger Mikael Asperholm. Ett mindre bra resultat i ett moment kan uppvägas av full poäng i ett annat.

Peter Sandström på Brand & Säkerhet i Helsingborg var med sina 58 år äldst bland examinanderna. Men det är aldrig för sent att bli gesäll eller mästare, bara viljan finns.

– Förutom jag var det Kenneth Hansen och Stefan Kihlén från vårt företag som klarade gesällprovet, berättar han glatt. Proven var inte så svåra men att göra vissa moment på tid var ändå litet stressigt. Men jag skulle vilja ha en mera detaljerad utvärdering av proven och inte bara ett sifferbetyg. Då kan jag bli ännu bättre i mitt yrke.

PETER HAR 20 ÅRS ERFARENHET som låssmed och ett förflutet som lokreparatör.

– Det var lärorika år på SJ, menar han. Jag fick hålla på både med mekaniska och elektriska reparationer och lära mig att lösa olika problem. Det är kunskaper och erfarenheter jag har stor nytta av som låssmed.

När Öresundsbron byggdes lades SJ:s lokverkstad i Helsingborg ner. Peter tänkte då först bli kyltekniker men slog det ur hägen.

I stället blev jag låssmed. Det är ett yrke jag trivs bra med, bland annat för att jag bidrar till ökad säkerhet. Jobbet är också spännande och varierat.

Varför valde du och kollegorna att avlägga gesällprov?

– Fredrik Sjöberg, som äger Brand & Säkerhet, anser att vi genom vår gesällutbildning visar att företaget har ett dokumenterat kunnande som låssmeder. Kanske går nu någon av oss vidare och blir läsmästare också?

Kim Halsström Klaésson, 35 år, arbetar på Paralarm i Västra Frölunda:

– Jag har varit låssmed sedan 2004, berättar han. Det är ett intressant och utvecklande yrke och stor efterfrågan på våra

Huvudbesiktningsman Mikael Asperholm.

Gesäll Robin Svensson.

Gesäll Kim Halsström Klaésson.

Gesäll Peter Sandström.

tjänster eftersom det byggs mycket i Göteborg.

Paralarm är liksom Brand & Säkerhet i Helsingborg ett komplett säkerhetsföretag, där Kim är den enda låssmeden.

– Jag har länge funderat på att bli gesäll och gjorde nu äntligen slag i saken, säger han. Är man gesäll eller mästare vet kunden att vi kan vårt jobb. Jag gick inte preparandkursen men tog god tid på mig med hemuppgiften som jag fick högsta betyg på. Svårighetsgraden var jämn på de olika momenten. Generellt sett var nivån litet svårare än jag trodde. Det var också stressande att jobba mot klockan men härligt att få veta att jag är godkänd i provet.

ROBIN SVENSSON arbetar på Örebro Säkerhetscenter. Han var med sina 24 år en av de yngre examinanderna, branschens hopp och framtid:

– Jag utbildade mig till låssmed på gymnasiet i Örebro och trivs utmärkt med mitt jobb som är fritt och utvecklande. Att bli gesäll är ett kvitto på mitt yrkeskunnande. Det är bra både för mig och företaget som kan visa att de har kompetent personal. Jag förberedde mig inför provet genom att lägga låscylinrar och läsa på om olika skyddsklasser för dörrmiljöer. Det hade jag nytta av. Jag la också ner mycket tid på hemuppgiften som jag fick högsta betyg för.

Robin tycker att provet var litet svårare än förväntat. Dessutom var han ovan vid den maskin han använde för att göra den nyckel som var ett av provmomenten.

– Det var också stressande att jobba mot klockan, menar även han. Men det var trevligt att få träffa kollegor från andra företag och utbyta erfarenheter. ■

VÄND!

ABLOY®

Grönare gran med eltryckeslåset som drar minst!

lowENERGY

Finns hos din grossist!

ABLOY EL580L

EL580L är det riktigt gröna låset. Det drar bara en tiondel av vad ett vanligt eltryckeslås gör. Låset kan matas med 3.6 – 27.6 VDC och batteribackupen blir minimal. EL580L kan strömförsörjas över POE. Med universell anslutning behövs heller ingen integration.

En grönare gran och skönare jul önskar vännerna på Abloy!

www.abloy.se

An ASSA ABLOY Group brand

ASSA ABLOY

Het utbildning – ett av tre program

■ Stockholmsföreningen SLF har under hösten 2017 haft tre utbildningsprogram för sina medlemmar.

Programmen det handlat om har varit **Svagström med felsökning**, **Grundutbildning i nätverk** för att snabbt och säkert kunna arbeta med installationer av exempelvis passersystem och **Heta Arbeten**.

Att utvecklingen i vår bransch går snabbt. Vem hade anat att låssmeden skulle ha nästan samma kunskaper som en brandman?

Nu är det bara att "elda på" med kunskaperna och informera om att SLR/SLF låssmeden lämnat smedjan och numera är marknaden bästa säkerhetsinstallatör.

*Jan Celsing,
ordförande SLF, Stockholms
Låssmedmästares Förening*

*Heta Arbeten
8-11 6 (3).*

*Utvecklingen
går snabbt
-utbildning är
viktigt!*

SLR vill starta branschskola – tillsammans med Härryda kommun

■ Den 15 juni 2017 tog riksdagen beslut om att inrätta ett försök med branschskolor. Totalt kan 10 branscher delta i försöket som varar mellan 2018- 2023. Branschskolornas syfte är att öka antalet sökande till yrkesutbildning inom gymnasieskola och Komvux.

I samband med detta har SLR tillsammans med Härryda kommun lämnat in en ansökan om att få driva en branschskola inom försöksverksamhetens ram.

En branschskola för låssmedsyrkena kan fylla en viktig funktion för att bredda och kvalitets-säkra utbildningsutbudet för våra yrken inom gymnasieskola och Komvux. Dessutom kan branschskolan ansvara för att utveckla utbildningsformer för påbyggnadsutbildning för redan utbildade låssmeder.

STEP

Fyra serier STEP elslutbleck – marknadens bredaste sortiment

Preload

STEP Preload™
Högkvalitativa
elslutbleck som gör
dörrmiljön driftsäker.

Release

STEP Release™
Elslutbleck speciellt
anpassade för dörrar
i utrymningsväg.

Silent

STEP Silent™
Elslutbleck som ger dörr-
miljön en högre säkerhet
och en mjuk, tyst gång.

Secure

STEP Secure™
Regelelslutbleck med
høgt inbrottskydd för
høgfrekventa dörrar.

Standarder och normer i fokus för framtiden

Normer och standarder är något som är viktigt inom alla branscher och organisationer. SLR har möjligheten att vara med och påverka.

TEXT: VICTORIA E. KISS NYLUND

Sveriges Lås & Säkerhetsleverantörers Riksförbund är sedan många år tillbaka aktiva medlemmar i en av arbetsgrupperna i SIS, Swedish Standard Institute som driver och samordnar standardiseringen i vårt land.

Genom SIS får SLR möjligheten att påverka standarder och riktlinjer i lås- och säkerhetsbranschen inom och långt utanför Sveriges gränser.

Påverkar utvecklingen

Eftersom SIS är medlem och representerar Sverige i CEN, den europeiska standardiseringsorganisationen och ISO som är den globala motsvarigheten för standardisering; innebär det att SLR i förlängningen också är med och påverkar utvecklingen internationellt. Enligt SIS egna siffror har de ungefär 1500 medlemmar i form av olika företag, myndigheter och organisationer runt om i hela Sverige.

Arbetet med att ta fram standarder och normer sker i SIS genom olika kommittéer som är

inriktade på branschspecifika ämnesområden. I dagsläget har SIS ungefär 330 olika kommittéer. Den största delen av SLR:s arbete sker i en teknisk kommitté med namnet 179, som arbetar med normer och standarder för

glasfasader, beslag och byggglas. Denna kommitté har 18 olika arbetsgrupper och SLR sitter med i den som kallas för AG4. Denna grupp arbetar enbart med standarder och normer för lås och beslag. Representant från SLR är Martin Järbur, VD för företaget Norrskydd.

Viktigt att bevaka

Varför är det då viktigt att SLR deltar och har en aktiv roll i arbetet med standardisering inom branschen? Dels är ett deltagande av värde föra att kunna bevaka och påverka frågor och områden som berör installationer och installatörer, dels sådant som handlar om person- och företagscertifieringar och för att identifiera framtida utbildningsbehov och kompetenser som kommer krävas.

Ett aktivt deltagande ger SLR också möjlighet att i ett tidigt skede få information om branschens framtid och vad som är på väg att hända inom de olika områdena. Martin Järbur har som SLR:s nya representant i AG4, hittills hunnit med att delta på två inledande möten.

–Det känns bra att kunna vara med och påverka när det behövs, säger Martin och fortsätter: När det är något som är viktigt för våra medlemmar då är vi direkt på!

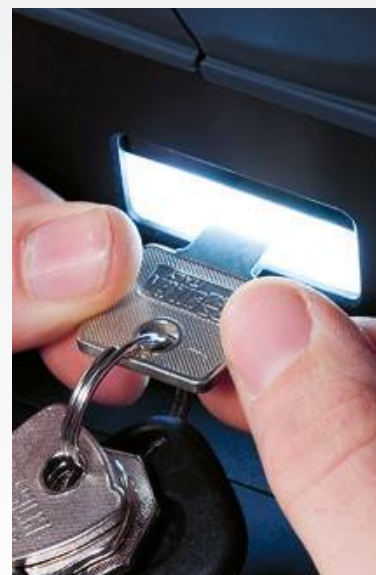
Avslutningsvis berättar Martin att han ser ett fortsatt värde av att vara med i gruppen och ser redan fram emot att delta på nästa möte. ■

SILCA UNOCODE 199

- En datastyrd budget nyckelfräsmaskin med optisk läsare som både kodar och kopierar cylindernycklar, bil, mc och båtnycklar.

SILCA OPTIKA LIGHT

- Profilavläsningsmaskinen som snabbt hittar profilen på din nyckel.

Mikko Saastamoinen beskriver alla steg i yt-behandlingsprocessen.

Nyckelämnen i rad.

Montering av motorlås.

Motorlåsen testas.

110 år av framgång för genial

Grunden till Abloy lades i Finland för 110 år sedan. Med anledning av detta jubileum besökte Säkerhetsinstallatören fabriken i östra Finland.

TEXT BENNY JANSSON

Ar 1907 grundades Scourörelsen i England av general Robert Baden-Powell. I Göteborg grundades Svenska kullagerfabriken (SKF) av ingenjören och uppfinnaren Sven Wingquist som själv uppfunnit det självreglerande kullagret.

Vid samma tid i Finland utvecklade och patenterade finmekanikern Emil Henriksson skivcylindern som lade grunden till Abloy.

Grundprinciperna finns kvar

även i de vidareutvecklade high-tech-låscylindrar som nu säljs.

Besök i Finland

Med anledning av 110-årsjubileet besökte Säkerhetsinstallatören Abloys Fabrik i Joensuu som ligger i östra Finland nära den ryska gränsen. Ciceron vid besöket var Kim Rolandsen, exportchef för Skandinavien.

Vi välkomnas av Jorma Issakainen, Vice President Abloy International, som inleder med

en presentation av milstolpar i Abloys historia för att övergå till var företaget Abloy är i dag.

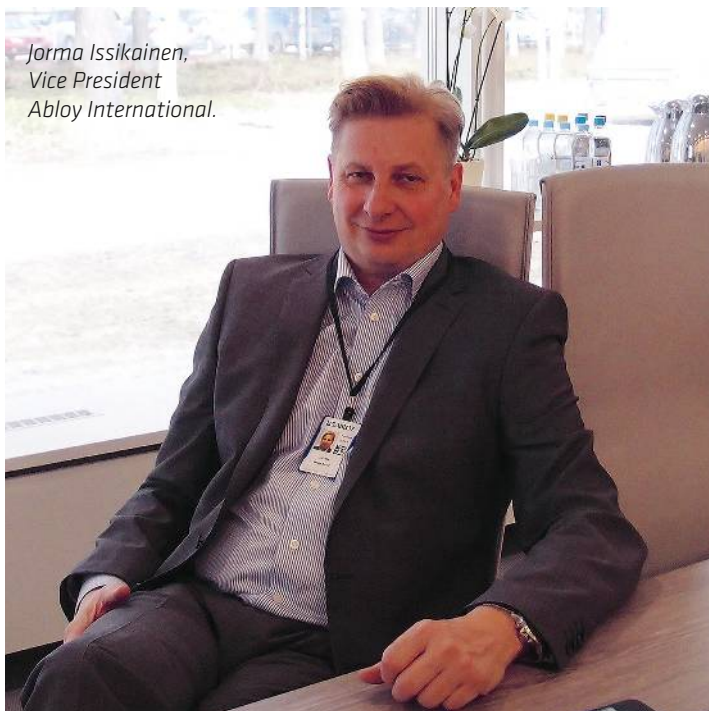
Abloy är ett av Assa Abloy:s fyra globala varumärken tillsammans med HID, Mult-t-lock samt Yale. (Som svensk blir man förvånad att ASSA inte är ett globalt varumärke.)

Fyra segment

Abloy har fyra huvudsakliga segment:

✓ Commercial and institutional high-end projects and

Jorma Issikainen,
Vice President
Abloy International.

Dörrstängare på löpande band.

upppfinning

high-end residential, exempelvis flygplatser, arenor, sjukhus, skolor, köpcentra samt avancerade bostäder.

✓ Professional end users, exempelvis telekommunikation, finans, myndigheter och petroleumtransporter.

✓ Original equipment manufacturers (OEM), exempelvis parkeringsautomater, spelmaskiner, interiör design, dörr och fönstertillverkare.

✓ System integrators and access control partners, exempelvis

tillverkare, systemintegratörer och installatörer.

Svår brand 2009

Vi får en rundvisning i fabriken av Mikko Saastamoinen, Vice President Operations, Abloy Oy.

Mikko börjar med att berätta att fabriken drabbades av en svår brand 2009. Man har därefter återuppbyggt en helt ny och toppmodern ytbehandlingsavdelning. För att minska risken för en ny brand har man investerat i en omfattande sprinkleranläggning. ►

Abloy
1907

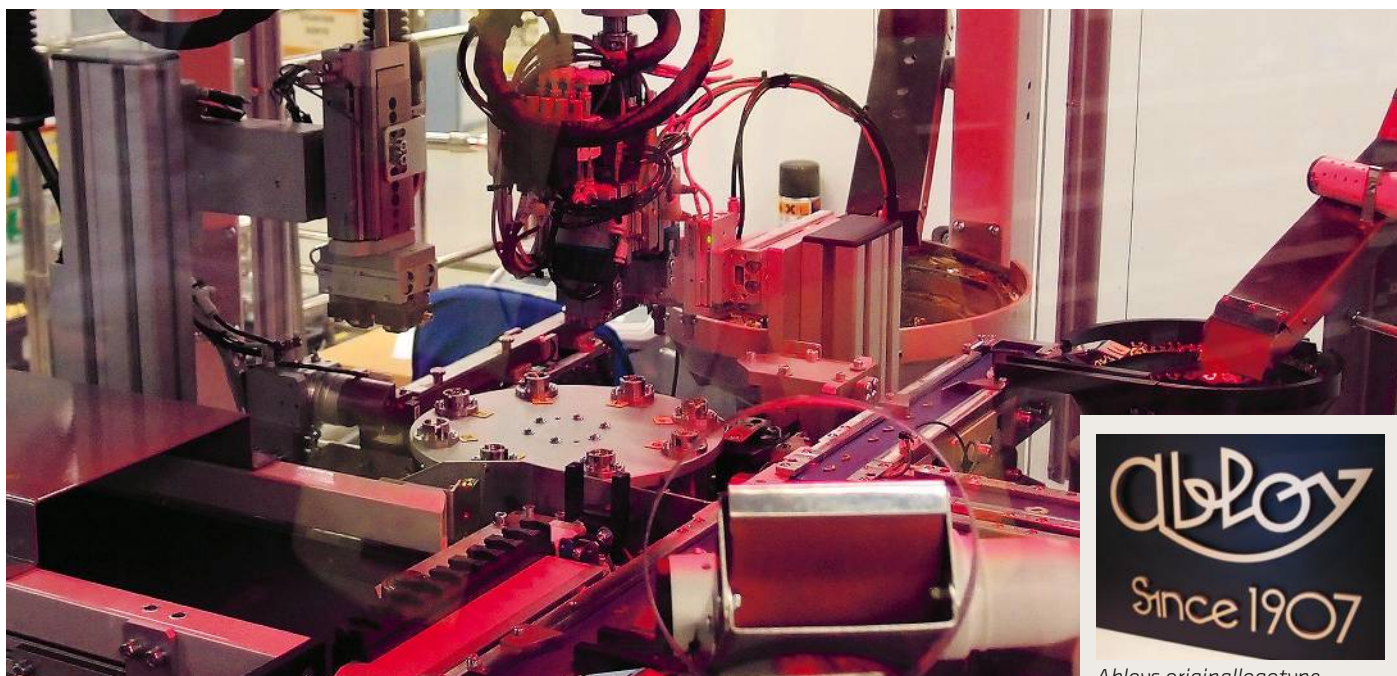
När vi nu firar 110 år vill vi tacka alla våra kunder, och vi ser en ljus framtid tillsammans.

www.abloy.se

An ASSA ABLOY Group brand

ASSA ABLOY

Automatisk montering av cylindrar.

Abloys originallogotype sitter vid entren till fabriken.

Färdigbearbetade hänglås.

Bron när den hamnat på den klassiska Abloynyckeln.

Maskin och Bro ursprunglig logotype.

- Nyligen har man beslutat om att göra om layouten i fabriken för att få ett effektivare flöde.

Detta innebär att i princip alla maskiner måste flyttas till nya platser och allt sker enligt ett noggrant uträknat schema.

Säljs under eget namn

Produkter som tillverkas i fabriken är bland annat hänglås, industrilås, låscylindrar elektromekaniska lås och motorlås samt dörrstängare som dels säljs under eget namn men även produktion för andra Assa Abloy bolag.

Abloy går mot strömmen och är en av de få tillverkare som har

kvar låsproduktion i Skandinavien och bevisar också att det går.

Närhet till produktionen vid till exempel produktutveckling. Korta ledtider med snabba omställningsmöjligheter. Snabba åtgärder vid eventuella kvalitetsbrister eller avvikelser. En hög grad av automation ger kontrollerade och påverkbara leveranstider till kunderna.

Imponerande fabrik

Undertecknad har besökt många låsfabriker och man kan inte annat än bli imponerad av Abloys fabrik. Rent och snyggt och behaglig ljudnivå.

Det som var mest fascinerande är inte det som är faktabaserat utan som bygger på vilken känsla som man får.

Min känsla var att alla medarbetare på fabriken verkade trivas gott med sitt arbete och är delaktiga i processen. Ett utvecklat system med arbetsrotation samt ett system med en personalpool som kan hoppa in och snabbt beta av större enskilda order gör att man undviker långvariga monotona arbetsmoment.

Vid detta besök kom verkligen min tidigare uppfattning om den finska bruksmentaliteten på skam. ■

ASSA ABLOY

Abloylåsets funktionsprincip utvecklades och patenterades 1907 av kontorsmaskinmekanikern Emil Henriksson (1886-1956). Han sägs ha fått idén därtill ur räknemaskinernas roterande hjul. Produktion i större skala inleddes år 1918 med grundandet av AB Låsfabriken-Lukkotehdas OY som drygt ett år senare bytte namn till AB LUKKO OY. Företaget anslöts till Maskin och Bro AB 1923. Maskin och Bro hade en bro i sin logotype som även hamnade på den klassiska Abloynyckeln, (se bild) 1936 blev Maskin och Bro en del av Wärtsilä-koncernen. Låsverksamheten antog namnet Abloy Oy 1990. Wärtsilä-koncernen fusionerades med Lohja Oy som bytte namn till Metra Oy Ab. Metra grundade 1994 Assa Abloy AB med det ur Securitas AB frigjorda bolaget Assa AB. Varumärket Abloy är ett av fyra globala varumärken i Assa Abloy koncernen.

Nya dataskyddsförordningen – hårdare krav på hanteringen av personuppgifter

Nya krav på behandling och hantering av data påverkar alla företag, organisationer och branscher.

Vårt samhälle genomgår en digitalisering i raketfart. Frågan om individers enskilda integritet aktualiserats mer än någonsin. I maj nästa år träder den nya Dataskyddsförordningen, GDPR, i kraft i hela Europa.

TEXT: VICTORIA E. KISS NYLUND

Den uppdaterade förordningen kommer att påverka alla branscher, organisationer och företag i Sverige som hanterar personuppgifter.

Den nya dataskyddsförordningen är ett resultat av EU:s beslut som togs redan i april 2016 om att ta fram ett helt nytt regelverk för hantering och behandling av personuppgifter.

Syftet har varit att utöka skyddet för personuppgifter och därmed enskilda individers integritet. Förordningen bör tillämpas i alla EU:s medlemsstater innan den 25 maj nästa år. För den som bedriver en verksamhet som hanterar personuppgifter på ett eller annat

sätt och ännu inte ägnat en tanke åt GDPR, är det nu hög tid att se över rutiner och förbereda sig för förändringen.

GDPR står för General Data Protection Regulation, som på svenska benämns som Allmänna dataskyddsförordningen. De nya direktiven ersätter Dataskyddsdirektivet från 1995 och ersätter även alla medlemsländers nuvarande nationella bestämmelser.

För Sveriges del innebär det att GDPR ersätter PUL (personuppgiftslagen) som inte längre kommer finnas kvar. Till skillnad från Dataskyddsdirektivet från 1995 som gett utrymme för varje enskild medlemsstat att själva tolka och implementera regelverket, innehåller GDPR en gemensam lagtext som gäller för samtliga EU-länder.

I förlängningen syftar den nya förordningen till att stärka alla EU:s medborgares rättigheter genom ett gemensamt regelverk som bättre överensstämmer med varje lands enskilda lagstiftning.

Vad innebär då förändringen?

Den nya förordningen innehåller två rättsakter, men den mest allmänintressanta är den som berör den generella behandlingen av personuppgifter. Alla upplysningar som kan identifiera en fysisk person ses som person-

uppgifter. De nya kraven på behandling och hantering innebär att alla företag, organisationer och branscher i Sverige kommer behöva informera om vilka personuppgifter som man hanterar, hur man hanterar dem och varför man hanterar dem.

Varje enskild medborgare kommer också, efter att det nya regelverket trätt i kraft, få större möjlighet att säga nej till att de egna personuppgifterna används. Samma sak gäller med den utökade rätten för varje enskild medborgare att få sina uppgifter raderade om det skulle visa sig att personuppgifterna används i ett oviktigt, överflödigt eller rent av irrelevant sammanhang.

När GDPR träder i kraft nästa år är alla företag, organisationer och myndigheter, som hanterar personuppgifter på något sätt, även skyldiga att rapportera in dataintrång till Datainspektionen.

En sådan inrapportering ska ske, oavsett stort eller litet intrång, inom 72 timmar. Anledningen till att allt ska rapporteras handlar om att personuppgifter alltid kan läcka ut, oavsett storleken på intrånget.

Skärpta krav

En annan stor förändring är att alla som nu hanterar personuppgifter måste kunna visa i vilket syfte de har samlats in och man måste kunna påvisa vad man ska göra med alla personuppgifter. Tidigare har PUL varit mer inriktat på hur persondata hanteras när de samlats in, men inte fokuserat på varför de samlats in.

Man gör denna ändring främst för att försvåra att persondata samlas in av företag med dolda syften eller agendor.

Det är viktigt att veta att det med GDPR kommer vara helt ovetat till företagen och organisationerna att själva se till att regelverket följs och att man uppfyller de krav som ställs.

Datainspektionen kommer ha till uppgift att kontrollera att GDPR följs i hela Sverige. De som inte följer direktiven i den nya förordningen kommer i framtiden att få betala en ganska så saftig sanktionsavgift. Än så länge ligger EU:s direktiv på för denna straffavgift på 20 miljoner kronor som maxavgift eller fyra procent av organisationens omsättning. Har man för avsikt att även i framtiden samla in och hantera personuppgifter, gör man med andra ord rätt i att snarast se över sina rutiner. ■

BENGT OLCEDER

När låset kom till Norden

Nyckeln var en maktsymbol under Vikingatiden. Men var vikingarna först med att föra in låset i Norden? Säkerhetsinstallatörens Bengt Olceder reflekterar och funderar över lås och nycklars historia.

TEXT BENGT OLCEDER | FOTO ARKIVET

Enligt forskningen fanns lås och nycklar hos oss i Norden redan före vikingatiden. Man har hittat fynd med nycklar redan från Vendeltiden, år 500-800. På den tiden förvarade man sina värdesaker i kistor, den tidens kassaskåp. Låsen på kistorna var helt eller delvis av metall.

När man låste sina hus på den tiden var förmodligen både lås och nycklar gjorda helt av trä. Jag tror inte att man låste de stora vikingahusen. Det vimlade av folk runt dem hela tiden.

Berikade Norden med sina fynd

När vi var vikingar och for ut och härjade i världen var det viktigt att kunna låsa om sina skatter.

Tänk om någon skulle få för sig att ta tillbaka något av de fina fynden. Å andra sidan tror jag vikingarna var som vi svenskar i dag, nästa alla var skötsamma, hänsynsfulla och energiska.

Den lilla del som var busar och skitstövlar har kanske gett oss en lite vrång bild av Vikingarna.

Jag tror inte att de bara var rövare, de var även handelsmän som tog med sig och förde in nya saker till vårt "Norden", Sverige fanns ju inte då.

Kunskap grunden för låsets utveckling

Vad som kanske är viktigare än materiella saker är vad de förde med sig hem till oss i form av kultur och livsstil från länder som då låg tusentals år före oss i utveckling.

Erfarenheter och kunskaper som vikingarna förde med sig hem har säkert påverkat Sveriges utveckling mer än vi anar.

Kanske vikingarna fick med sig romerska ingenjörers och låssmeders idéer och tekniska kunskap?

En kunskap som lade grunden för låsens utveckling.

I nästan 2 000 år har låssmeder världen över använt och vidareutvecklat deras uppslag.

Gotlands första låssmed?

Ett fynd som gett oss en bild av Vikingatidens lås och nycklar är ett fynd som hittades i Mästermyr på Gotland 1936. Fyndet var en förvaringskista som bland annat innehöll: lås, nycklar och verktyg.

Vikingarna förvarade sina värdesaker i kistor som ofta kunde låsas. Då man tog med sig förvaringskistor ut på sina långfärder fick

de tjäna som sittplats för de hårt kämpande roddarna.

Nyckeln, en maktsymbol

Riktigt eleganta nycklar gjordes i brons. Husmor kunde bära en blankpolerad nyckel i en rem runt halsen, en maktsymbol. Det var husmor som bestämde över barnen, tjänstefolk och trälarna. I gravar har man funnit kvinnor som haft nyckeln med sig i graven.

Kvinnornas maktsymbol NYCKELN var trevligare än gubbarnas svärd och sköldar. ■

SLR-Dagarna 2018

■ Redan nu kan du som medlem spara dessa datum 9-14 april 2018, för då är det nämligen dags för SLR-Dagarna.

När? Måndagen den 9 april-lördagen den 14 april 2018.

Var? Hotel Arlandia, Arlanda.

Vad? Utbildning-Utställning-Årsmöte-Bankett.

Preliminärt schema

9-10 april: SHG Svenska Högsäkerhetsgruppen (sektion i SLR). Informationsdag, årsmöte samt materialdag.

9-12 april: SLR-Kurser.

Kurser/seminarier med kombination av tillverkare samt externa föredragshållare.

9-12 april: SLR-Preparand.

Preparandkurser för validering inför gesällprov läs respektive larm.

13 april: Kongress/årsmöte.

SLR-Bankett på kvällen.

Leverantörsutställning

12-13 april (preliminärt datum).

Håll fortsatt utkik på www.slr.se för att få löpande information.

Dags att söka bidrag ur Thage Thells Minnesfond!

■ Är du lässmed eller lässmedslärling under 25 år redo att utvecklas i ditt yrke? Då ska du söka bidrag ur Thage Thells Minnesfond.

Läsmästaren Thage Thell var under hela sitt liv mån om att unga lässmeder skulle få rätt utbildning. Efter hans bortgång har man valt att hedra hans engagemang för utbildningsfrågor genom att instifta en fond i hans namn. Ur denna fond kan sedan 1988 unga lässmeder och lässmedslärlingar med särskilt utvecklande idéer söka ekonomiskt stöd.

Tanken är att sökanden själv ska komma med ett förslag tillsammans med en budget.

Ansökan kan exempelvis avse en studieresa, lämplig kurs/utbildning i Sverige eller utomlands, praktik, några veckor hos någon annan lässmed med mera.

Senast två månader efter att studieresan/projektet har genomförts ska en skriftlig rapport lämnas. 50 procent av stipendiet betalas ut i början och resten efter att en slutrapport erhållits.

Välkommen att söka bidrag ur Thage Thells Minnesfond.

Eventuella frågor besvaras av SLR:s kansli 08-721 40 55.

Låskunskap i fräscht format

■ SLR har nyligen reviderat och uppdaterat sina läroböcker i mekanik, elektronik och larmteknik. Här är ett smakprov på de nya utgåvorna.

Priser: För SLR:s medlemmar kostar böckerna 500 kronor styck och för icke-medlemmar ligger priset på 630 kronor styck. Moms på 6 procent, frakt och emballagekostnader tillkommer alltid.

Har du känslan? Vi har den!

Säkerhet – med en känsla för kvalitet och precision sedan 1924.

Security Tech Germany

Den goda Känslan av Säkerhet

www.abus.com

HABO

Lätt för kunden att välja rätt bland nya hänglås

■ Efter mer än 90 år i branschen lanserar Habo egna hänglås i ett 50-tal modeller. I sortimentet ingår även klassade hänglås, flertalet tillverkade i Sverige.

– Vi såg att det fanns ett behov på marknaden för att kunna utveckla ett sortiment av hänglås med vårt varumärke. Habo har ett bra leverantörsnät som hjälpt oss att ta oss an segmentet, säger produktchefen Angela Fellenius.

I Habos sortiment ingår allt från klassiska hänglås i mässing till moderna aluminiumlås och hänglås som är anpassade för extra väderutsatta förhållanden. Vare sig du ska låsa skolskåpet, båten eller containern på byggarbetsplatsen så har Habo hänglås som täcker alla behov.

– För återförsäljaren ska det vara enkelt att erbjuda kunden

rätt lås för de flesta behov, fortsätter Angela.

Flertalet av de klassade låsen är svensktillverkade och uppfyller SSF014-kraven samt EN1230. Önskar kunden fler nycklar eller likalåsning erbjuder Habo även en låsverkstad för de klassade låsen.

Det breda sortimentet ställer krav på förpackningarna. Habo har jobbat mycket med att ta fram tydliga och enhetliga sådana som informerar om användningsområdena för respektive lås.

Förpackningen spelar också stor roll när slutkunden navigerar i hyllan.

– Vi anger endast SSF-skalan på våra klassade lås. Det ska vara rätt lås till varje användningsområde, säger Angela.

Låsen är indelade i fyra säkerhetsklasser. Klassningen bestäms av låsets hållfasthet

Bilden visar ett av Habos nya säkerhetsklassade hänglås, tillverkat i Sverige.

samt hur bra det motstår angrepp med verktyg, dyrkning och andra manipulationer:

Klass 1: Godkända för låsning av bl.a. klädkåp, verktygslådor och fönster.

Klass 2: Godkända för låsning av bl.a. källare, vindsförråd, cyklar och för båtar under 200 kg.

Klass 3: Godkända för låsning av bland annat motorcyklar, mopeder och båtar över 200 kg.

Klass 4: Godkända för låsning av bland annat grindar, portar och containrar.

Att välja rätt lås handlar inte bara om att göra det svårare för tjuven. Den kan också bli en försäkringsfråga.

Habo jobbar aktivt med butiksexponering. Som exempel kan nämnas en hyllpratare med information om Habos hänglås.

Hänglås är en produkt som alla någon gång har behov av. Kombinationen av Habos breda sortiment, informativa förpackningar och butiksexponering hjälper kunden att hitta just det hänglås som efterfrågas.

SANIBOX

Kreditkortsbetalning öppnar dörrar

■ Den nya kreditkortsläsaren kan installeras vid en toalettdörr eller i ett vändkors. Toalettbesökaren betalar enkelt och helt kontaktlöst med chipet på kreditkortet eller med Apple Pay på sin iPhone. Den nya sanibox-produkten fungerar för alla kort som har kontaktlös funktion.

EXMA

Duo Alarm – ett fristående system

■ Svensktillverkade Exma lanserar nu Duo Alarm, ett fristående system som övervakar obehörig passage av utrymningsvägar i till exempel butiker, på bensinstationer och på andra semioffentliga verksamheter. Det är inte helt ovanligt att en butiks lager ligger

i anknytning till utrymningsvägen och därmed står oläst. Exma Duo Alarmlås är utrustat med två stycken så kallade "buzzers" som skriker när någon obehörig tar sig igenom dörren. Om personalen däremot ger rätt kod aktiveras inte larmet.

HOPPE

Nya godkända och certifierade produkter

■ Nyligen certifierades två nya produkter från HOPPE, fönster- och balkongdörrhandtag med

350KL eller 350KL-1 långskyltar har nu blivit certifierade av SBSC enligt SS3620:2010 - klass B. Detta avser handtag med långskylt ur någon av serierna London, Tokyo, Atlanta, Pure och New York.

Rättelse

■ I förra numret av Säkerhetsinstallatören (nr 3/2017 sidan 31) inträffade tyvärr ett olyckligt rubrikfel till nyheten om SALTO GEO:s nycertifierade

elektroniska cylinder. Det är SALTO Systems Nordic som står bakom denna certifierade cylinder och ingen annan.

ANCHOR LÅS AB

Lansering av nya produkten Klippskydd 915

■ Vi har blivit kontaktade av badhus angående de upp-trappade stöldbarna, där tjuvar klipper upp hänglås. Man har undrat om det finns kraftigare byglar eller något annat sätt att lösa problemet. Grövre bygel är inte ett alternativ då det måste passa in i hänglås-beslaget.

-Men nu är vi glada att ha en lösning på problemet, en helt ny innovation, nämligen klippskyddet. Säger Thomas Eriksson, VD.

Klippskyddet från Anchor skyddar bygeln på hänglås med en bredd mellan 35-40 mm, och förhindrar klippangrepp.

Du häktar i hänglåset inuti skyddet och fäster anordningen på skåpet.

Använder du dessutom kombinationen av klippskyddet och något av våra klass 1 hänglås är du även skyddad mot dyrkning.

Klippskyddet passar förutom i badhus även på gym, skolor och på andra skåp som använder hänglås.

Klippskyddet är tillverkat i Sverige av rostfritt stål.

Denna produkt kan beställas i följande leveransformer:

- ✓ SB-pack
- ✓ Bulkpack, 14st
- ✓ SB-pack ihop med hänglås.

EVVA

Mobilen blir nyckeln

■ Nu lanseras AirKey i Sverige. AirKey från EVVA är ett NFC/Bluetooth-baserat låssystem för flexibla applikationer.

Man använder sin mobiltelefon för att låsa upp det fysiska låset som finns i ett ovalt och ett runt utförande.

Med AirKey kan man på ett enkelt och innovativt sätt skicka rättigheter via internet.

Begreppet nyckel fick precis en helt ny innebörd.

En fråga.

Är det möjligt att spärra borttappade nycklar utan att byta cylinder?

Absolut. Med certifierad säkerhet.

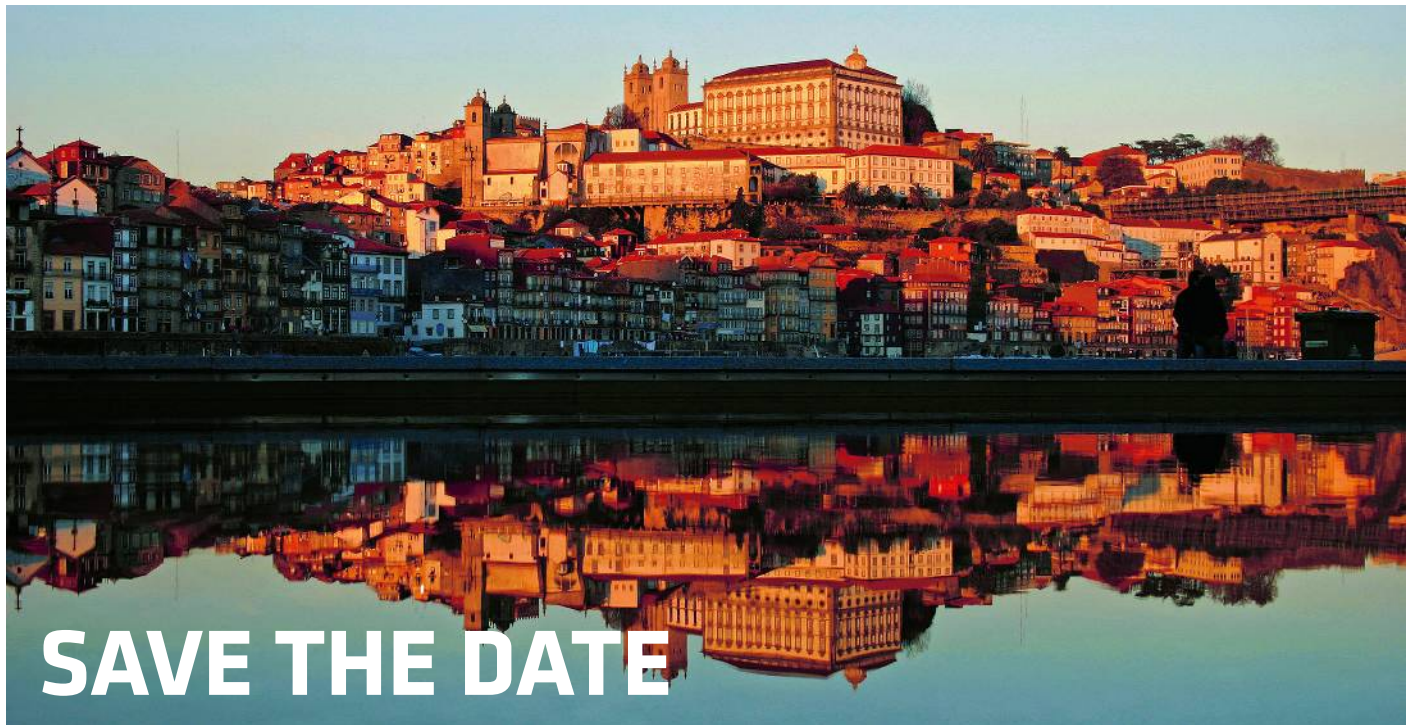

iLOQ är det första och enda elektroniska låssystemet i världen som alstrar den energi som systemet behöver genom att nyckeln förs in i cylindern. iLOQ erbjuder enklare, säkrare och förmånligare hantering av behörigheter, än vad som är möjligt i batteridrivna elektromekaniska låssystem.

iLOQ C10S.1 kan ingå i godkänd låsenhet enligt SSF 3522 klass 4.

www.iLOQ.se

European Locksmiths Federation Convention – ELF 2018 25–27 May 2018 Porto, Portugal

ELF is the Federation of European national locksmith associations founded in 1984 by Denmark, Finland, Germany, Norway, Sweden and the U.K. Today there are 18 national associations representing 1 600 companies, 10 500 locksmiths and 17 supporting manufacturers/distributors. ELF hosts an annual convention including an exhibition, education classes and social events.

- ✓ **4 The purpose of ELF is to:**
- ✓ **Unite the locksmiths of Europe**
- ✓ **Promote the locksmith profession in Europe**
- ✓ **Represent the locksmiths with manufacturers**
- ✓ **Co-operate with government bodies for legislation**
- ✓ **Communicate with other security organisations**
- ✓ **Provide educational opportunities for locksmiths**
- ✓ **Gather and distribute information to members**
- ✓ **Publish the 'Insight Magazine' and membership list**

The ELF 2018 Convention will be hosted in the magnificent city of Oporto, Portugal's inspiring second city. The convention presents unique occasions for commercial expansion, to develop brand awareness, launch new products, networking with locksmiths and security specialists and developing B2B relationships. Exhibitors and participants also have a great opportunity to visit the world heritage site Oporto and the Douro river valley home of the world famous Portwines.

The convention will be held at the Porto Palacio Congress Hotel & Spa, centrally located on one of the main avenues presenting ideal conditions to host conventions.

REGISTER

To register for the convention and for all additional information please see the ELF2018 website
<http://elf2018.pt/en>

REQUESTS

To request information about exhibition and sponsorship opportunities please contact the convention secretariat on e-mail:
elf2018porto@leading.pt

European Locksmith
Federation Convention 2018
25-27 May | Porto

FÖRVÄRV

Prosero Security förvärvar Citylåset och LH Electronic Alarm

■ **Citylåset AB i Kristianstad** startade 1989 och har i dag en stark marknadsposition i södra Sverige. Prosero Security har nu förvärvat 100 procent av aktierna i företaget och ser en möjlighet att förstärka sin närvaro i området. Grundarna, Tino Åkerman och Tord Lundström, kvarstår i oförändrad omfattning i verksamheten.

■ **LH Electronic Alarm i Skarpnäck** har också förvärvats av Prosero och ingår nu i koncernen som består av 11 bolag. LH Alarm som har 20 anställda och en omsättning på uppemot 40 miljoner ska även fortsättningsvis drivas vidare av den tidigare ägaren, Lars Idh.

■ **Prosero Security** är en nationell aktör inom säkerhetsbranschen och ägs av Valedo III och ett antal privatpersoner med erfarenhet från branschen. Prosero utgörs i dag av Axlås & Solidlås i Kista, Beslag-Consult i Trondheim, Borås & Kungsbacka Lås & Säkerhet, Citylåset i Kristianstad, Farsta Lås, LH Alarm i Skarpnäck, Låshuset Sikkerhetssenter i Oslo, Passera i Jönköping, Tele & Säkerhetstjänst i Skara, Telos Telemontage i Örebro/Karlskoga/Karlstad och Zenita i Årsta. Total årsomsättning uppgår till cirka 450 miljoner kronor.

Punctum Lås och Larm förvärvas av Pangolin

■ Punctum startade redan 1960 under namnet Sundbybergs Låsservice. Idag finns de på fem platser runt Stockholm och Södermanland och tillhandahåller, förutom lås, passersystem, brandlarm, kameraövervakning och inbrottslarm. Under hösten har Pangolingruppen förvärvat Punctum. Tidigare i år gick Säkerhetsresurs och Telealarm samman under det nya namnet Pangolin.

Och Pangolin går samman med Great Security

■ I slutet av november gick Great Security och Pangolin samman och bildade ett nytt bolag. Det nya bolaget är det ledande privatägda säkerhetsföretaget i Sverige med en omsättning på cirka 500 miljoner kronor. Tillsammans bildar de nya Great Security som blir verksamt på över 20 platser i Sverige och har ungefär 250 anställda.

FÖRVÄRV

SALTO Systems S.L förvärvar norska Entry Systems AS

■ Nu stärker SALTO Systems sin position på den nordiska hotellmarknaden. Entry Systems AS, som är specialiserade på anpassningar för hotell och skeppsmarknaden, har sedan lång tid tillbaka varit partner till SALTO Systems i Norge. SALTO Systems S.L är en av marknadsledarna inom elektronisk låsning. Entry Systems

är baserat i Moss nära Oslo och har fyra anställda inom försäljning och teknisk support. VD och ägare är Dag Nyrud, som också har utsetts till Sales Director Hospitality Nordic och kommer, i nära samarbete med SALTO:s lokala säljteam att ansvara för Hospitality-segmentet i Norden.

SAFE
TRON

SOM ENDA LÅSENHET PÅ MARKNADEN
SSF 3522 KLASS 2B

SAFETRON NÖDUTRYMNINGSBEHÖR FÖR MOTORLÅS 6000

SAFETRON motorlås 6100 och 6200 kan beslås med nödutrymningsbehör 795 och 796. Denna kombination löser problemen vid dörrmiljöer där krav på hög säkerhet, nödutrymning och/eller återinrymning föreligger.

Nödutrymningsbehören är certifierade enligt SS-EN 179:2008 och monterat tillsammans med motorlås 6100 eller 6200 uppfylls som hittills enda låsenhet på marknaden SSF 3522 klass 2B.

Återinrymningsfunktionen är valbar.

SAFE
TRON

KVALITE OCH INNOVATION FRÅN SVERIGE
www.safetron.com

Vi är Sveriges ledande

Alla SLR:s medlemmar är auktoriserade, innehar Mästarbrev, har en bred utbildning och ett gediget kunnande. Medlemsföretagen finns över hela landet och din närmsta säkerhetspartner hittar du här. Våra etiska regler och krav på Mästarbrev, garanterar en god service till mycket hög kvalitet.

ALINGSÅS	Alingsås Lås & Larmservice AB	www.alas.se
BANDHAGEN	Bergs Låsverkstad AB	www.bergslas.se
BODEN	Låssmeden AB	www.lassmedboden.com
BORÅS	Borås Lås & Säkerhet	www.lasochsakerhet.se
BORÅS	Direct Larm Borås AB	www.directlarm.se
BORÅS	LåsTeam AB	www.lasteam.se
BROMMA	Alviks Lås AB	www.alvikslas.se
BROMMA	Bromma Lås AB	www.brommalas.se
DANDERYD	Täby Danderyds Lås AB (filial)	www.tabyas.se
EKSJÖ	Optimera Svenska AB	www.optimera.se
ENKÖPING	Certego AB (filial)	www.certego.se
ESKILSTUNA	Certego AB (filial)	www.certego.se
FALKENBERG	Great Security Sverige AB (filial)	www.greatsecurity.se
FALKENBERG	Skrea Lås & Smide AB	www.skrealas.se
FALKÖPING	Vadsbolås AB (filial)	www.vadsbo.se
FARSTA	Farsta Lås AB	www.farstalas.se
FINSPÅNG	Nyckelkedjan, AB (filial)	www.nyckelkedjan.se
FLEN	Certego AB (filial)	www.certego.se
GNESTA	Punctum Lås & Larm AB (filial)	www.punctumlas.se
GUSTAVSBERG	Lås Larmteknik Värmdö AB	www.lasalarmteknik.se
GÄLLIVARE	Låsab Lås- & Larmservice AB	www.lasab.se
GÄVLE	Låscity i Gävle AB	www.lascity.se
GÄVLE	Lås & Nyckel i Gävle AB	www.nyckel.nu
GÄVLE	Låstjänst Alarm AB	www.lastjanst-alarm.se
GÖTEBORG	Göteborgs Lås & Nyckelverkstad AB	www.gbgglas.se
GÖTEBORG	Låfa, AB	www.lafalas.se
GÖTEBORG	Låset i Centrum HJK AB	www.lasetgbg.se
GÖTEBORG	Låsinväst Svenska AB	www.lasinvast.se
GÖTEBORG	Låssmeden S Alexandersson AB	www.lassmeden-sa.se
GÖTEBORG	Låsspecialisten AB	www.lassspecialisten.com
GÖTEBORG	Majornas Låssmed AB	
GÖTEBORG	Martin Mattson & Co Efttr AB	www.martinmattsson.com
GÖTEBORG	Nokas Låsteknik i Göteborg AB	www.nokas.se
GÖTEBORG	SafeTeam i Sverige AB	www.safeteam.se
GÖTEBORG	SafeTeam i Sverige AB (filial)	www.safeteam.se
GÖTEBORG	Certego AB (filial)	www.certego.se
GÖTEBORG	Södra Vägens Låsservice AB	www.sodravagenslas.se
HALMSTAD	Halmstad Låsservice AB	www.halmstad-lasservice.se
HALMSTAD	Lås & Larmspecialisten AT AB	www.las-larm.com
HANDEN	Brandbergens Låshörna AB	www.lashornan.se
HANINGE	Haninge Lås AB	www.haningelas.se
HAPARANDA	Gränsås Service AB	
HELSINGBORG	Nokas Lås-Aktuellt AB (filial)	www.nokas.se
HELSINGBORG	Lås & Trygghet AB	www.las-trygghet.se
HELSINGBORG	Öbergs Lås & Nycklar Efttr KB	www.obergs.com
HUDDINGE	Lås-Arne Malmström AB	www.las-arne.se
HÄGERSTEN	Aspuddens Lås - Låstjänst HB	www.lastjanst.com
HÄGERSTEN	Bysmeden Lås AB	www.bysmeden.se
HÄGERSTEN	Certego AB (filial)	www.certego.se
HÄGERSTEN	Västberga Lås AB	www.vastbergalas.se
HÄRNÖSAND	Nylunds Lås AB	www.nylundslas.se

HÄSSELBY	Vällingby Låsservice AB	www.vallingbylas.se
HÄSLEHOLM	Hässelholms Låssmed AB	www.hmllassmed.se
HÖRBY	Allans Lås & Larm AB	www.allanslas.se
JOHANNESHOV	Sickla Låsteknik AB	www.sicklalasteknik.se
JÄRFÄLLA	Järfälla Låsservice, AB	www.jarfallalasservice.se
JÄRFÄLLA	Norrlås, AB	www.norrlas.se
JÖNKÖPING	Yxhage Lås & Europalarm AB (filial)	www.yxhage.se
JÖNKÖPING	Yxhage Lås & Europalarm AB	www.yxhage.se
KALMAR	Kalmar Låsservice AB	www.kalmarlas.se
KALMAR	WB Lås AB	www.wblas.se
KARLSHAMN	Blekinge Lås & Larmteknik AB	www.blekingelas.se
KARLSKOGA	Ekbergs Låsservice efttr AB	www.ekbergslas.se
KARLSKRONA	Karlskrona Låsservice AB	www.kna-las.nu
KARLSTAD	Certego AB (filial)	www.certego.se
KATRINEHOLM	Certego AB (filial)	www.certego.se
KIRUNA	Certego AB (filial)	www.certego.se
KISTA	Bysmeden Lås AB (filial)	www.bysmeden.se
KRAMFORS	Låssmeden i Kramfors AB	www.las-smeden.se
KRISTIANSTAD	Citylåset AB	www.citylaset.se
KRISTIANSTAD	Certego AB (filial)	www.certego.se
KRISTINEHAMN	Låsmästarn i Värmland AB	www.lasmastarn.se
KUMLA	Certego AB (filial)	www.certego.se
KUNGSBACKA	Kungsbacka Lås & Säkerhet	www.lasochsakerhet.se
KUNGSHAMN	Sotenäs Låsservice AB	www.sotenaslase.se
KÖPING	Certego AB (filial)	www.certego.se
LERUM	Lerums Lås & Larmservice, AB	www.lll.se
LIDINGÖ	Lidingö Lås & Larm AB	www.lidingolas.se
LIDKÖPING	Vadsbolås AB (filial)	www.vadsbo.se
LINDESBERG	Lås & Säkerhetsspecialisten i Sverige AB	
LINKÖPING	Lås & Nycklar i Linköping AB	www.lasochnycklar.se
LINKÖPING	Certego AB (filial)	www.certego.se
LJUNGBY	Almqvist & Brunskog AB	www.almbrun.se
LULEÅ	Luleå Låskonsult, AB	www.lulealaskonsult.se
LUND	All-Round Låsservice AB	www.allroundlas.com
LUND	Certego AB (filial)	www.certego.se
LUND	Great Security Sverige AB (filial)	www.greatsecurity.se
LYCKSELE	Norrskydd AB (filial)	www.norrskydd.se
MALMÖ	AB Allmänna Lås i Limhamn	www.allmannalas.se
MALMÖ	Bengtssons Låsservice AB	www.bengtssonslasservice.se
MALMÖ	Låscentralen E. Borgström AB	www.lascentralen.se
MALMÖ	Nokas Lås-Aktuellt, AB	www.nokas.se
MALMÖ	SafeTeam i Sverige AB (filial)	www.safeteam.se
MALMÖ	Safeteam Lås-Borgström AB	www.lasborgstrom.se
MALMÖ	Certego AB (filial)	www.certego.se
MARIEFRED	Mälardalens Säkerhetscenter AB	
MARIEFRED	Vadsbolås AB	www.vadsbo.se
MARKARYD	Säkerhetstjänst i Markaryd AB	www.sakerhetstjanst.se
MJÖLBY	Axet Lås i Mjölby AB	
MOTALA	Certego AB (filial)	www.certego.se
MÄRSTA	Nyckellås AB	
MÖLNDAL	Mölnåls Låsservice AB	www.molndalslas.se

säkerhetsföretag!

MÖLNDAL	SafeTeam i Sverige AB (filial)	www.safeteam.se	SUNDBYBERG	Låspunkten AB	www.laspunkten.se
NACKA	IT Installationsteknik Sverige AB	www.it-s.se	SUNDBYBERG	Punctum Lås & Larm AB	www.punctumlas.se
NACKA	Nacka Lås & Larm AB	www.nll.nu	SUNDSVALL	Byggbeslag AB, Låsavd.	www.byggbeslag.se
NORRKÖPING	Lås & Nycklar i Norrköping AB	www.lasonycklar.se	SUNDSVALL	Lås & Maskinservice AB	www.lasomaskin.se
NORRKÖPING	Låssmeden i Norrköping AB	www.lassmeden.se	SÄVEDALEN	Nokas Låsteknik i Göteborg AB (filial)	www.nokas.se
NORRKÖPING	Norrköpings Låsverkstad AB	www.norrkopingslasverkstad.se	SÖDERTÄLJE	Axlås Solidlås AB (filial)	www.axlassolidlas.se
NORRKÖPING	Nyckelkedjan, AB	www.nyckelkedjan.se	SÖDERTÄLJE	Mälardalens Säkerhetscenter AB (filial)	www.certego.se
NORRKÖPING	Certego AB (filial)	www.certego.se	SÖDERTÄLJE	Certego AB (filial)	
NORRTÄLJE	Norrtälje Låsservice AB	www.ntjlas.se	SÖDERTÄLJE	Telge Lås & Nyckel AB	
NORRTÄLJE	Spaak Säkerhet AB	www.spaaksakerhet.se	TRELLEBORG	Isgrens Lås AB	www.isgrens.se
NYBRO	Nybro Lås AB	www.nybrolas.se	TROLLHÄTTAN	Dalek Lås & Larm AB	www.dalek.se
NYKÖPING	Punctum Lås & Larm AB (filial)	www.punctumlas.se	TYRESÖ	Tyresö Låsservice AB	www.tyresolas.se
NYNÄSHAMN	Södertörns Lås AB	www.sodertornslas.se	TÄBY	Ensta Lås AB	www.enstalas.se
OSKARSHAMN	Sjögrens Lås & Brandskydd AB	www.sjogrenslas.com	TÄBY	Täby Danderids Lås AB	www.tabylas.se
PITEÅ	Norrskydd AB (filial)	www.norrskydd.se	UDDEVALLA	Rikstváans Låsservice AB	www.rikstvaanslas.com
SKARA	Vadsbolås AB (filial)	www.vadsbo.se	UDDEVALLA	SafeTeam i Sverige AB (filial)	www.safeteam.se
SKARPNÄCK	Stanley Security Sverige AB	www.stanleysecurity.se	ULRICEHAMN	Perssons Låsservice AB	
SKÄRHOLMEN	Axlås Solidlås AB (filial)	www.axlassolidlas.se	UMEÅ	Norrskydd AB	www.norrskydd.se
SKÖVDE	Vadsbolås AB (filial)	www.vadsbo.se	UMEÅ	Låskedjan i Umeå AB	www.byggbeslag.se
SOLLENTUNA	Gerts Lås & Larm AB	www.gertslas.se	UMEÅ	Certego AB (filial)	www.certego.se
SOLLENTUNA	Norra Stationen Lås & Larm AB	www.abatronic.se	UPPLANDS VÄSBY	Punctum Lås & Larm AB (filial)	www.punctumlas.se
SOLLENTUNA	Sollentuna Lås (filial)	www.vallentunalas.se	UPPLANDS VÄSBY	Väsby Lås & Alarm AB	www.vasbylas.se
SOLNA	Råsunda Låsservice AB	www.rasundalas.se	UPPSALA	Certego AB (filial)	www.certego.se
SPÅNGA	Spånga Lås AB	www.spangalas.se	UPPSALA	Låsservice i Mälardalen AB	www.lsim.se
STENUNGSUND	SafeTeam i Sverige AB (filial)	www.safeteam.se	UTTRAN	Botkyrka Lås & Säkerhetsmontage AB	www.botkyrkalas.se
STOCKHOLM	Axlås Solidlås AB (filial)	www.axlassolidlas.se	VALLENTUNA	Vallentuna Lås AB	www.vallentunalas.se
STOCKHOLM	Axlås Solidlås AB	www.axlassolidlas.se	VARBERG	Great Security Sverige AB	www.greatsecurity.se
STOCKHOLM	Begelås, AB	www.begelas.se	VIMMERBY	Lås & Nyckelservice Vimmerby	www.lasochnyckelservice.se
STOCKHOLM	Corells Lås AB	www.corellslas.se	VISBY	Gotlands Glas & Lås AB	www.glasolas.se
STOCKHOLM	Hornsplans Lås AB	www.hornsplanslas.se	VÄLLINGBY	Garantilås i Stockholm AB	www.garantilas.se
STOCKHOLM	Karla Låsservice AB	www.karalalas.se	VÄNERSBORG	Puttes Lås & Nyckelservice AB	
STOCKHOLM	Kungsholms Låsservice AB	www.kungsholmslas.se	VÄRNAMO	Låsservice i Värnamo AB	www.varnamolasservice.se
STOCKHOLM	Kungslås AB		VÄSTERÅS	Lundkvist Lås & Nycklar AB	www.lundkvistlas.se
STOCKHOLM	Lindells Låsservice AB		VÄSTERÅS	Certego AB	www.certego.se
STOCKHOLM	LS Svensk Larmteknik AB	www.svensklarmteknik.se	VÄSTERÅS	Finlarm AB	www.protectyou.se
STOCKHOLM	Låsborgen AB	www.lasborgen.se	VÄSTRA FRÖLUNDA	SafeTeam i Sverige AB (filial)	www.safeteam.se
STOCKHOLM	Låscentrum AB	www.lascentrum.se	VÄXJÖ	Certego AB (filial)	www.certego.se
STOCKHOLM	Låskomfort AB	www.laskomfort.se	YSTAD	Skåne Lås, AB	www.skanelas.se
STOCKHOLM	Låskompetens i Stockholm AB	www.laskompetens.se	ÄNGELHOLM	Låshuset AB	www.lashuset.se
STOCKHOLM	Låsmakarna AB	www.lasmakarna.se	ÖREBRO	Axet Låsservice AB	www.axet-las.se
STOCKHOLM	Låsman AB	www.lasman.se	ÖREBRO	Lås & Säkerhet i Örebro AB	www.lassakerhet.se
STOCKHOLM	Låssmeden FGJ AB		ÖREBRO	Certego AB (filial)	www.certego.se
STOCKHOLM	Låssnabben AB	www.lassnabben.se	ÖRNSKÖLDSVIK	Norrskydd AB (filial)	www.norrskydd.se
STOCKHOLM	Nybergs Lås AB	www.nybergslas.se	ÖRNSKÖLDSVIK	Övik Låsteknik AB	www.lastechnik.com
STOCKHOLM	Punctum Lås & Larm AB (filial)	www.punctumlas.se	ÖSTERSUND	Gärden & Persson AB	www.gardinpersson.se
STOCKHOLM	S:t Erik Lås AB	www.stlas.se			
STOCKHOLM	SafeTeam i Sverige AB (filial)	www.safeteam.se			
STOCKHOLM	Stockholms Låsservice City AB	www.sthlmslas.se			
STOCKHOLM	Storstadens Lås HB	www.storstadenslas.se			
STOCKHOLM	Söderlås vid Ringen AB	www.soderlas.se			
STRÅNGNÄS	Certego AB (filial)	www.certego.se			

God Jul och önskar vi alla

www.abus.com

Tel: 0322-132 40
www.alas.se

Tel: 016-17 70 00
www.assa.se

Tel: 031-780 59 00
www.axsnordic.com

Tel: 08-612 99 40
www.lascentrum.se

Tel: 010-163 67 50
www.bbgruppen.se

Tel: 031-91 40 30
www.beslagskonsult.se

Tel: 08-556 009 80
www.bestlas.se

Tel: 08-25 00 42
www.brommalas.se

Tel: 0771-25 45 45
www.certego.se

Tel: 0520-47 47 47
www.dalek.se

Tel: 031-355 20 00
www.dormakaba.se

Tel: 08-500 66 800
www.evva.se

Tel: 016-14 16 80
www.exma.se

Tel: 08-650 72 00
www.iLOQ.com

Tel: 0410-177 00
www.isgrens.se

Tel: 0302-130 36
www.lll.se

Tel: 08-711 62 00
www.las-arne.se

Tel: 031-13 70 01
www.lasetgbg.se

Tel: 08-650 60 70
www.laskompetens.se

Gott nytt år!

våra kunder

LÅSSMEDEN
Sven Alexandersson AB

Tel: 031-337 55 60
www.lassmeden-sa.se

Tel: 031-775 19 90
www.lasspecialisten.com

Tel: 031-13 20 46
www.martinmattsson.com

Tel: 031-13 80 75
www.nivex.se

Tel: 031-380 69 00
www.nokas.se

Tel: 0770-22 10 00
www.norrskydd.se

www.praktiska.se

Tel: 016-16 80 00
www.prodib.se

Tel: 08-546 560 00
www.rco.se

Tel: 054-19 02 45
www.safetron.com

Tel: 08-409 536 00
www.sbsc.se

Tel: 08-689 85 60
www.scandinaviansafe.se

Tel: 0491-148 73
www.sjogrenslas.com

Tel: 0523-712 50
www.sotenaslas.se

Tel: 0771-773 773
www.stoldskyddsforeningen.se

S:t Eriks Lås AB

Tel: 08-31 91 01
www.stlas.se

Tel: 08-524 00 940
www.sodertornslas.se

Tel: 031-83 20 77
www.sodravagenslas.se

Tel: 08-635 38 00
www.wasakredit.se/billeasing

Tel: 036-12 20 08
www.yxhage.se

VAD ÄR DIN BIL UTAN NYCKLAR? INGENTING!

**KOPIERA
DIN NYCKEL NU!**

PRODIB AB
VI KAN TRANSPONDERNYCKLAR

*God Jul &
Gott Nytt År*

SVERIGES LÅS OCH
SÄKERHETSLEVERANTÖRERS
RIKSFÖRBUND

Missa inte Copiax julkalender!
Mellan 1-24 december hittar du
ett nytt erbjudande varje dag på
www.copiax.se

Istället för att skicka
julkort skänker vi
motsvarande belopp
till välgörande ändamål

exma.se

Trådlös bevakning av utrymningsvägar

Duo Alarm - ett fristående system
som övervakar obehörig passage.

Det svensktillverkade låssystemet

KASSASKÅPSNYCKELTILLVERKARSPECIALISTEN

Vi tillverkar alla typer av kassaskåpsnycklar. Speciellt Rosengrens nycklar och lås.
Vi utför öppningar och reparationer. Försäljning av nya och begagnade skåp.
Samma expertis under nya flaggor.

Hemsida med begagnade skåp:
www.sesamlas.se

Nokas Låsteknik i GBG AB
Box 7058
402 31 Göteborg

NOKAS

Besöksadress: Första Långgatan 18

www.nokas.se

Ni vet väl om att vi säljer
Kassaskåpsverktyg
och har
KASSASKÅPSNYCKELTILLVERKNING
Ring 070-261 20 80
om inte besök vår hemsida
www.lasspecialisten.com
Under
/Produkter/värdeförvaring/verktyg

PROFSAFE

SKÅP ÄR VÅR PASSION!

Er partner för säker förvaring

Med rätt låsapplikation möter vi kundens behov!

Nyckellås
Elektroniskt kodlås
RFID lås

M
E
D
I
C
I
N
S
K
Å
P

N
Y
C
K
E
L
S
K
Å
P

Stort urval av nyckelskåp!
Certifierat | Robusta | Tunnpått

Box 140 | 334 23 Anderstorp | 0371-52 32 90 | info@profsafe.se | www.profsafe.se

OLDA® INNOVATION AB
del av R2-gruppen

OLDA 100 HZA

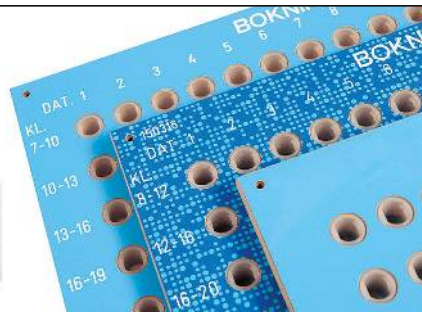

Automatisk karmregel

Monteras i karmen över dörrbladen
- för minimalt ingrepp i dörrbladet.

 ny webbsida
olda.com

Typ 1 Typ 2 Typ 3

 Adelharts

www.adelharts.se
info@adelharts.se

SVERIGES LÅS OCH
SÄKERHETSLEVERANTÖRERS
RIKSFÖRBUND

SLR Garantin ger dig ytterligare trygghet!

SLR medlemsföretag, Auktoriserade Låsmästare samt Säkerhets-
installatörer erbjuder en tredje partskontrollerad grundtrygghet.

FONDER	OFFERT	DERAS LIV ÄR DIKTER	KNÄNA		VILL ANDRA ILLA	VANLIG MANS-TITEL	OHYRA PLACE-RADE		MOJ-NADE		ÄR DEN FÖR-VIRRADE		SVÄNG PÅ SJÖN	PÅSTÅR
		PRIMA	GÖFA				ERSÄTTA						UTSE	TVÄTT-VÄTSKA
						SÄGER NYINSATT					HUNDRAS			
ÄR DE REDO							KORRO-SJON			STORA MYNT	SLÄK-TING			DET HAR VI BAKOM OSS
STOD SNETT							TÖMT BÅTEN				OBUNDEN			
					MÖBEL							RYSKT FLYG-PLAN		
					FÖLJE									
ANGER VILKA		KAN STYCKEN					STAM-FADER	FISK						
		HANS I PISTEN						LOCKAR HYENOR						
KVINNA FÖR VISSA	STRILA				BLÅÖGA				VÄXTEN					
	KORT MÅNAD				FÖRSES MED RING				TEATER-DEL					
				FÖRR		ÖPP-NINGS-ORD				HÅRT VIRKE			BÄR PÅ BLÅ BÄR	
				HAR NOG MYGGAN						NATRIUM				
STÄLLER UPP I VAL								RYMMER PÄRM-BÄRARE						
FRÄT-NING														
		FÖRT IHOP				KAN RANK FARKÖST					FISK-REDSKAP			

■ Var med och tävla om en Trisslott och få chansen till en storvinst! Tre vinnare får varsin Trisslott hemskickad i brevlådan.

■ Stort grattis säger vi till följande tre vinnare som får varsin Trisslott: **Carina Stoltz**, Mölnlycke, **Tuija Kaikkonen Karlsson**,

Luleå, och **Bert Ström**, Märsta.
Redaktionen håller tummarna för än mer
tur med lottvinsterna!

Rolig tävling – så gör du

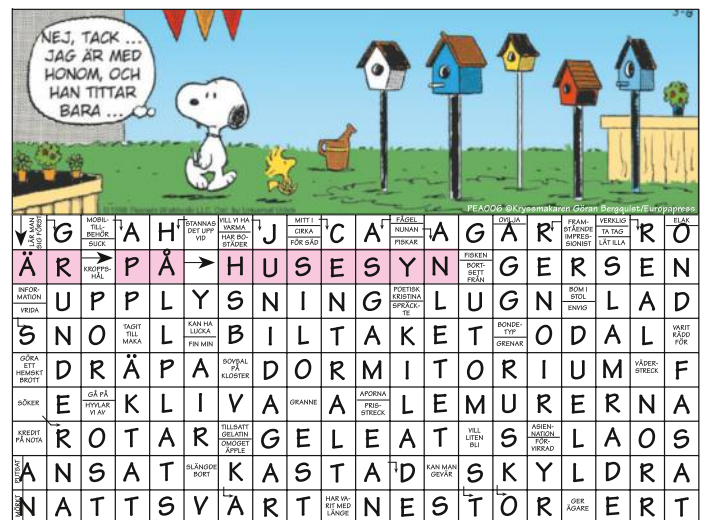
Lös krysset ovan. Mejla svarsraden i de blå fälten tillsammans med ditt namn, adress och mejladress till: **info@slr.se**

I ärendefältet i mejlet skriver du **Kryss 4/2017**. Du kan också skicka in ditt tävlingsbidrag.

Skriv ner svarsraden i de färgade fälten tillsammans med ditt namn och adress på till exempel ett vykort och skicka det till:

SLR, Granviksliden 2, 435 35 Mölnlycke.

Den 31 januari 2018 är sista tävlingsdag. Lösningen och vinnarna presenteras i nästa nummer av *Säkerhetsinstallatören*.

Lätthanterligt och enkelt med ASSA Pando™ familjen

ASSA ARX – ett säkerhetssystem med passerkontroll och larm

ASSA ARX säkerhetssystem – en god investering som skyddar person och egendom.

Ett komplett system med kostnadseffektiva lösningar för passerkontroll och larm.

ASSA ARX uppfyller SSF1014 utgåva 4, larmklass 3/4.

Läs mer på www.assa.se

ASSA[®]
ASSA ABLOY

» AirKey – smarttelefonen är nyckeln «

AirKey är lika mångskiftande som våra kunders behov.
Med AirKey skickas nycklar via nätet. Sekundschnabbt och var som helst i världen.
Uppgifter är alltid säkert lagrade i EVVA:s ultrasäkra datacenter.

www.evva.com

